

Загальна інформація про проект USAID АгроІнвест

USAID АгроІнвест - це проект технічної допомоги, що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Метою проекту є сприяння відновленню економічного піднесення в сільськогосподарському секторі України на основі розвитку конкурентоспроможного агробізнесу різних організаційно-правових форм та масштабів. Проект ставить за мету сприяти зміцненню експортного потенціалу України як учасниці глобальної ініціативи з забезпечення продовольчої безпеки. Проект також покликаний допомогти українським селянам краще розуміти та захищати свої права на землю і продумано розпоряджатися своєю власністю для зміцнення добробуту своїх сімей та України в цілому.

Проект USAID АгроІнвест працює в трьох напрямках:

1. Підтримка стабільного законодавчого середовища, що сприятиме розвитку ринкової економіки

Проект USAID АгроІнвест бере участь у розробці стратегії ринкових реформ, що відповідає вимогам СОТ, і працює над реалізацією цієї стратегії спільно з урядом України і громадськими організаціями. Проект підтримує розвиток галузевих асоціацій, які сприятимуть реалізації ключових реформ, з тим щоб вони могли ефективно впливати на політику, а також здійснює програми підвищення правової обізнаності, щоб допомогти громадянам краще розуміти і захищати свої права на землю.

2. Стимулювання доступу аграріїв до фінансування

Проект USAID АгроІнвест допомагає малим і середнім виробникам (МСВ) отримати доступ до фінансових послуг. Він працює з фінансовими установами, постачальниками матеріально-технічних ресурсів, техніки та обладнання, переробниками, трейдерами та іншими учасниками ланцюжка доданої вартості, підтримуючи розширення лінійки доступніших фінансових продуктів, що враховують потреби сільгосптоваровиробників.

3. Сприяння розвитку ринкової інфраструктури для МСВ

Проект USAID АгроІнвест сприяє зміцненню організації виробників і кооперативів, а також створює й розвиває ефективні маркетингові канали для МСВ. Проект надає допомогу підприємствам і некомерційним організаціям з метою розвитку оптових та/або регіональних ринків, а також розбудови ринку послуг й інфраструктури, включаючи створення потужностей для зберігання продукції в охолоджену стані, сортування й пакування.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Проект АгроІнвест

Вісник Проекту USAID АгроІнвест

Листопад 2013 року

Шановні колеги, партнери, друзі!
Щиро вітаємо вас із професійним святом –
Днем працівника сільськогосподарства України!
- Ваш Проект USAID АгроІнвест

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Проект АгроІнвест

Вісник Проекту USAID АгроІнвест

Листопад 2013 року

Новини Проекту

4

Міжнародна конференція "Розвиток органічного ринку в Україні", Київ	4
Підписання "Протоколу про наміри" між Проектом USAID АгроІнвест та Держінвестпроектом, Київ	4
Колективна консультація для жителів села Широке Криворізького району Дніпропетровської області	4
Колективна консультація для надавачів первинних юридичних послуг у Криворізькому районі Дніпропетровської області	5
Навчальні семінари "Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями", Луганськ та Донецьк	6
Семінар "Застосування норм нової редакції Закону про кооперацію в практичній діяльності кооперативів: юридичні та податкові аспекти", Київ	7
Радіопрोगрама "Моя земля - моє право"	7
Семінари для надавачів первинних юридичних послуг – керівників садових товариств Дніпропетровського та Новомосковського районів, Дніпропетровська область	8
Тренінг "Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників", Черкаська область	8
День Поля компанії "Агріматко", Херсонська область	9
Круглий стіл, присвячений регулюванню ринку землі, Київ	9
II Міжнародна науково-практична конференція "Органічне сільське господарство: досвід розвитку за кордоном і впровадження в Білорусі", Мінськ, Білорусь	10
Колективна консультація для надавачів первинних юридичних послуг у Васильківському районі Дніпропетровської області	10
Колективна консультація для жителів села Письменне Васильківського району Дніпропетровської області	11
Навчальний семінар на тему: "Особливості державної реєстрації прав на земельні ділянки", Київська область	11
Нагородження студентів – переможців конкурсу на кращий бізнес-план із створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, Київ	12
Міжнародний семінар "Практичне природне землеробство: якість продукції, ефективність, перспективи", Запорізька область	13
Тренінг з гендерних питань, Дніпропетровська область	13
Навчальний семінар для надавачів первинної та вторинної правової допомоги Хмельницької області "Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування з розпорядження землями", Кам'янець-Подільський, Хмельницька область	14
Тренінг-практикум "Огірок в осінньому обороті – особливості технології", Херсонська область	15
Круглий стіл щодо розробки проекту програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, Київ	15
Тренінг "Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників", Броди Львівської області	15

Тренінг з питань технології виробництва огірків та томатів, Херсонська область	16
Семінар для секретарів сільських та селищних рад із земельних питань, Дніпропетровська область	17
Семінар для секретарів сільських та селищних рад із земельних питань, Дніпропетровська область	17
Прес-тур для ознайомлення з роботою дорадчих служб, Полтавська область	18
Тренінг “Ефективне просування кредитних продуктів для сільгоспвиробників”, Львів	19
Тренінг “Агротехнологічні знання для фінансових спеціалістів: презентація навчальних модулів Проекту USAID АгроІнвест. Основи технології, маркетингу і структура собівартості основних сільськогосподарських культур”, Сімферополь	19
Презентація попереднього ТЕО Національного проекту “Зелені ринки”, Київ	20
Візитний моніторинг юридичної роботи та кредитно-фінансової діяльності кредитної спілки “Глобинська”, Полтавська область	21
Ознайомча поїздка до Сторожинецького районного об’єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів “Господар Підгір’я”, Чернівецька область	22
II Форум з організаційного розвитку, Київ	23
Семінар для жінок-підприємців “Українки у бізнесі: власна справа – розвиток та успіх”, Дніпропетровськ	24
Навчальний семінар “Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями”, Харків	24
Круглий стіл “Сільський туризм – важливий чинник сільського розвитку”, Київ	25
Тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників” та “Основи створення та діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів”, Кам’янка Черкаської області	26
Круглий стіл та прес-конференція на тему: “Роль Всеукраїнських асоціацій у контексті проведення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади”, Київ	26
Радіопрограма “Моя земля - моє право”	27
Практичний семінар з організації діяльності молочарського кооперативи, Одеська область	27
Внутрішня ревізія кредитної спілки “Довіра”, Львівська область	28
Квартальна зустріч Проекту USAID “Правова країна”, Чернівці	28
Семінар “Розвиток міст та сільських територій в Україні: варіанти рішень та роль приватного сектора”, Київ	29
Тренінг “Практична реалізація права на землю. Новини земельного законодавства”, Дніпропетровськ	29
Тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників”, Сімферополь	30
Засідання Громадської ради при Міністерстві аграрної політики та продовольства України, Київ	30
Семінар для землевпорядників сільських та селищних рад Павлоградського, Межівського, Петропавлівського та Юрівського районів Дніпропетровської області	31
Круглий стіл з обміну досвідом із проведення програм фінансової грамотності для малих та середніх сільгоспвиробників, Сімферополь	32
Семінар із земельних питань для фахівців органів місцевого самоврядування, Київська область	32
Тренінгова програма щодо інтегрування ґендерних підходів до процесів розвитку села	33
Наступні події	32
АгроІнвест у ЗМІ	37

Міжнародна конференція “Розвиток органічного ринку в Україні”, Київ

1 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест взяв участь у Міжнародній конференції “Розвиток органічного ринку в Україні” у Києві. Захід був організований Міністерством аграрної політики та продовольства України, Дослідним інститутом органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія), сертифікаційним органом “Органік Стандарт”, Асоціацією виробників орга-

нічної продукції “БІОЛан Україна”, Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ), Спілкою виробників сертифікованих органічних продуктів “Органічна Україна”, WorldFood. На конференції Проект USAID АгроІнвест виступив з презентацією підходів до збільшення агрофінансування для малих та середніх виробників органічної сільгосппродукції

на основі: а) розвитку збутової мережі, включаючи логістичну та інфраструктурну складові як фактор зниження ризиків фінансування за умови наявності форвардних контрактів на постачання -закупівлю органічної сільгосппродукції роздрібними мережами, трейдерами тощо; б) формування операційної оболонки збутової мережі у вигляді обслуговуючих кооперативів або інших організацій виробників.

Підписання “Протоколу про наміри” між Проектом USAID АгроІнвест та Держінвестпроектотом, Київ

6 листопада 2013 року в рамках Всесвітнього економічного форуму керівник Проекту USAID АгроІнвест Ерік Блайх та голова Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України Владислав Каськів підписали Протокол про наміри щодо реалізації Національного проекту “Зелені ринки”.

Керівник Проекту USAID АгроІнвест Ерік Блайх наголосив: “Ми пишаємося тим, що стали партнером у розробці по-

переднього ТЕО Національного проекту “Зелені ринки”. Структурована мережа регіональних оптових, локальних та фермерських ринків в Україні має вирішальне значення для розвитку і зростання українського аграрного сектору та успішної роботи малих і середніх виробників. Той факт, що до Нацпроекту “Зелені ринки” спільно з Держінвестпроектотом залучена низка урядових структур, демонструє серйозність намірів Уряду України розвивати ці ринки і забезпечити розробку і впровадження відповідної законодавчої бази для їх створення та успішного функціонування”.

“Для розробки пТЕО Національного проекту “Зелені ринки” Держінвестпроектот залучив грантовий капітал Американсь-

кого агентства з міжнародного розвитку (USAID), що дозволило нам зекономити державні кошти. Для нас велика честь співпрацювати з Урядом США і ми дуже вдячні нашим партнерам – Проекту USAID АгроІнвест за співпрацю”, - сказав Голова Держінвестпроекту В. Каськів.

Протокол про передачу розробленого попереднього техніко-економічного обґрунтування Нацпроекту “Зелені ринки” дозволить створити в Україні мережу агрологістичних підприємств європейського рівня, яка сприятиме покращенню рентабельності виробників сільськогосподарської продукції, забезпечить понад 17 тисяч українців новою роботою, а 45 млн – безпечною і якісною продукцією.

Колективна консультація для жителів села Широке Криворізького району Дніпропетровської області

6 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – громадська організація “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” – провела зустріч жителів села Широке Криворізького району Дніпропетровської області з юристом.

Учасники зустрічі: жителі села Широке, власники особистих селянських та фермерських господарств. Захід провела старший викладач ДВНЗ Національний гірничий університет, юрист Наталія Берус. У проведенні групової консультації взяли участь студенти ДДУВС Яна Гуніна, Радік Муталлапов та Іван Пізніур.

Мета групової та індивідуальних консультацій у селі - надання первинної юридичної допомоги у сфері земельних відносин та підвищення обізнаності сільських жителів – власників особистих

селянських і фермерських господарств – про зміни земельного законодавства України в 2013 році, зокрема, щодо приватизації земельних ділянок, орендних земельних відносин та захисту прав на землю.

У ході консультації були висвітлені наслідки зміни земельного законодавства України в поточному році та розглянуті такі загальні питання:

- Формування і реєстрація земельних ділянок.

- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.

- Нормативно-правова база орендних земельних відносин.

- Отримання документів державної реєстрації на земельні паї.

Додатково з жителями села було розглянуто питання:

- чи обов'язково отримувати кадастровий номер на земельні ділянки та землі сільськогосподарського призначення;

- як виправити помилки в приватизаційних документах, виданих до 2013 р.

- в який спосіб жителі багатоквартирного будинку можуть приватизувати земельні ділянки не-

- подалік від будинку, зайняті як самозахват під городи;

- внесення змін у договори оренди за користування земельними ділянками (паями).

- Всім учасникам групової та індивідуальних консультацій були роздані матеріали з питань земельних правовідносин, підготовлені Ресурсним центром Земельної спілки України.

Колективна консультація для надавачів первинних юридичних послуг у Криворізькому районі Дніпропетровської області

6 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – громадська організація “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” – провела колективну консультацію для надавачів первинних юридичних послуг у Криворізькому районі Дніпропетровської області.

У консультації взяли участь голови сільських рад, землевпорядники, секретарі сільських рад, депутати місцевих рад, громадські активісти сіл Валове, Веселе, Вільне, Гейківка, Глеюватка, Грузьке, Златоустівка, Кіровка, Красіно, Лозуватка, Надеждівка, Недайвода, Новопілля, Орджонікідзе, Червоне, Чкаловка та

Широке Криворізького району.

Тема заходу: “Новини земельного законодавства України”. Його провела старший викладач ДВНЗ Національний гірничий університет, юрист Наталія Берус, а у проведенні групової консультації взяли участь студенти ДДУВС Яна Гуніна, Радік Муталлапов та Іван

Пізнюю.
Мета групової консультації надавачам первинних юридичних послуг – надання інформації про зміни в земельному законодавстві з 2013 р., новини з питань реєстрації прав на землю та роз'яснення практичних питань захисту прав на землю сільського населення.
На груповій консультації були присутні юрист Управління Дежмагенства у Криворізькому районі Оса Юлія Анатоліївна та начальник Реєстраційної служби Криворізького МУЮ Зінченко Ігор Іванович, що дало змогу комплексно інформувати присутніх.
У ході надання консульта-

цій було висвітлено такі питання:
1. Формування та реєстрація земельної ділянки як об'єкта права.
2. Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.
3. Нормативно-правова база орендних земельних відносин.
4. Вирішення спорів з питань земельних відносин (дискусія у формі питання-відповідь).
Додатково розглядалися питання щодо:
- спірних відносин між сусідами за межі земельних ділянок, способи їх вирішення;
- приватизації присадибної ділянки без згоди сусіда, якщо той тривалий час

не з'являється і з ним відсутній будь-який зв'язок.
Поінформованість учасників групової консультації у зазначених питаннях, у свою чергу, дасть їм змогу кваліфіковано надавати консультації сільським жителям та сприяти їм у вирішенні земельних питань і захисті земельних прав.
Голови сільських рад подякували представникам Громадської платформи за надану консультацію та роздаткові матеріали Ресурсного центру Земельної спілки України і підкреслили необхідність проведення заходів із земельних питань.

Навчальні семінари “Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями”, Луганськ та Донецьк

Ресурсний центр з прав на землю, створений Земельною спілкою України за підтримки Проекту USAID AgroInvest провів 7 листопада у Луганську, а 8 листопада – у Донецьку навчальні семінари на тему:

“Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями”. Заходи проводилися спільно з Міністерством юстиції України.

Участь у семінарах взяли представники реєстраційних служб управлінь юстиції відповідних областей, державні нотаріуси, представники сільських, селищних, міських рад, районних адміністрацій, адвокати.
У ході семінарів були висвітлені такі питання:

Мета семінарів – надати учасникам інформацію про зміни в законодавстві, яке регулює питання відведення та приватизації земель державної та комунальної власності, а також роз'яснити проблемні питання, що стосуються державної реєстрації земельних ділянок та прав на них.

1. Зміни в земельному законодавстві України щодо ведення державного земельного кадастру.
2. Новий порядок державної реєстрації земельних ділянок.
3. Розпорядження землями комунальної власності.
4. Особливості реєстрації прав на нерухоме майно з 01.01.2013.

Доповідачами на семінарі виступили: Андрій Кошиль – керівник Ресурсного центру, президент “Земельної спілки України”, член Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України, Громадської ради при Державній службі України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва, Громадської ради при Державному агентстві з інвестицій та управління національними проектами України, Андрій Мартин –

експерт з правових питань Ресурсного центру, учасник розробки багатьох нормативно-правових актів, член Ради Асоціації “Земельна спілка України”, завідувач кафедри землевпорядного проектування Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор економічних наук, Анна Матвієнко – керівник юридичного департаменту асоціації “Земельна спілка України”.

Семінар “Застосування норм нової редакції Закону про кооперацію в практичній діяльності кооперативів: юридичні та податкові аспекти”, Київ

7 листопада 2013 року Проект USAID AgroInvest спільно з Міжнародною благодійною організацією “Добробут громад” у співпраці з компанією “Данон” за підтримки Фонду Данон Екосистем (Франція), Хейфер Інтернешнл (США) та Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку/SOCODEVI

(Канада) провели семінар на тему “Застосування норм нової редакції Закону про кооперацію в практичній діяльності кооперативів: юридичні та податкові аспекти”. Метою семінару було надання головам кооперативів рекомендацій щодо змін в основних документах, що регламентують діяльність коопе-

ративів, які необхідно затвердити до кінця 2013 року, а також щодо оподаткування господарської діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (СОК) відповідно до нової редакції Закону про кооперацію та Податкового кодексу.

Радіопрोगрама “Моя земля - моє право”

11 листопада 2013 року на радіо “Ера” вийшов у ефір двадцять третій випуск радіопрोगрами “Моя земля - моє право”, підготовлений у рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проєкту USAID AgroInvest.

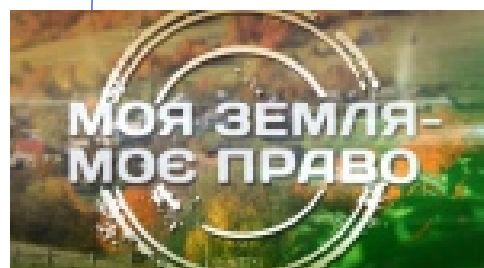
Тема випуску: [“Відумерла спадщина”](#). Живемо в країні, де 2 мільйони гектарів нічийних сільськогоспо-

дарських угідь. Це, так звана, відумерла спадщина – земля що втратила свого власника.

Люди йдуть з життя, а спадкоємців немає і заповіт не складено. Або, і це доволі часто трапляється, спадкоємці просто не заявляють свої права на земельні ділянки, - адже здебільшого живуть у містах і не бажають отримувати земельний спадок. У цих випадках земельні

ділянки, так би мовити, “зависають” у повітрі. Їх неможливо законним чином використовувати.

Хто має стати новим власником відумерлої спадщини? І що мають робити орендарі, які обробляли ділянку, власника якої не стало? Про це йшлося в програмі “Моя земля - моє право”.

Семінари для надавачів первинних юридичних послуг – керівників садових товариств Дніпропетровського та Новомосковського районів, Дніпропетровська область

12 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – громадська організація “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” – провела два семінари для надавачів первинних юридичних послуг – керівників садових товариств Дніпропетровського сільського та Новомосковського районів. Семінари провели юристи-експерти проекту Володимир Гряник та Лариса Василенко. Тема семінарів: проблеми приватизації земельних ділянок членами садівничих товариств з урахуванням останніх змін у законодавстві.

Мета заходів: інформування надавачів первинних юридичних послуг з питань приватизації садових ділянок, розташованих за межами населених пунктів, у світлі нового земель-

ного законодавства України.

У семінарах узяли участь голови товариств, бухгалтери, керівники садових обслуговуючих кооперативів. Загалом у двох семінарах взяли участь 93 надавачі первинної правової допомоги.

На семінарах були висвітлені такі питання:

- Новини земельного законодавства;
- Зміна процедури приватизації садових земельних ділянок з урахуванням вимог статті 149 Земельного кодексу щодо вилучення земельних ділянок у попереднього користувача;
- Можливі варіанти реалізації членами садових товариств права на приватизацію земельних ділянок;
- Вирішення спорів з питань земельних відносин

(дискусія у формі питання-відповідь).

Додатково розглядалися питання:

- Особливості приватизації садової земельної ділянки, у випадку, якщо на ньому розташований самовільно побудований житловий будинок;
- Вирішення конфліктних питань з сусідами щодо меж земельних ділянок;
- Особливості оформлення проектної та технічної землевпорядної документації на земельні ділянки та проблеми її реєстрації у кадастровому реєстрі.

Поінформованість учасників групової консультації з зазначених питань в свою чергу дасть змогу їм кваліфіковано надавати консультації сільським жителям та сприяти їм у вирішенні земельних питань і захисті земельних прав.

Тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників”, Черкаська область

12 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест провів тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників”.

На тренінгу фермери, власники особистих селянських господарств та підпри-

ємці-сільгоспвиробники набували необхідні знання про те, де можна отримати кредит на розвиток свого господарства, як обрати якісні кредитні послуги та уникнути несправедливих умов кредитування, як сумлінно виконувати кредитний договір і захистити свої права у разі виникнення проблем у процесі кре-

дитування.

Тренінг був проведений за підтримки відділення кредитної спілки “Кредит-Союз” у місті Городище.

День Поля компанії “Агриматко”, Херсонська область

13 листопада 2013 року в місті Нова Каховка Херсонської області відбувся День поля компанії “Агриматко”, що є одним з основних постачальників ресурсів і техніки для сільгоспвиробників - овочівників.

У роботі Дня поля взяли участь близько 80 фермерів – овочівників з південних областей України. Під час пленарної частини заходу фахівці Проекту USAID АгроІнвест і партнерського банку

“Кредобанк” провели спільну презентацію кредитних продуктів із фінансування сільгоспвиробників для поповнення оборотних коштів, придбання техніки і капітальних вкладень. Серед іншого фермерам був запропонований інноваційний механізм короткострокового фінансування з використанням векселів. Основною його перевагою є те, що вартість послуг банку з видачі векселів утричі менша за кредитування, що дозво-

лить фермерам значно знизити свої витрати. У рамках Дня поля також була проведена робоча зустріч регіональних фахівців Кредобанку і Агриматко, присвячена питанню налагодження співробітництва в організації банківського фінансування клієнтів компанії.

Круглий стіл, присвячений регулюванню ринку землі, Київ

14 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест взяв участь у круглому столі на тему “Державне регулювання ринку землі: світовий досвід в контексті українських реалій. Навіщо Україні Державний земельний банк?”.

У круглому столі взяли участь:

- Світлана Скопирська, голова правління ПАТ “Держзембанк”;
- Володимир Братчиков, заступник голови правління ПАТ “Держзембанк”;
- Ганна Сидорова, керівник банківського напрямку діяльності “Держзембанк”;
- Вадим Браїлівський, експерт, гендиректор інвестиційної компанії “European Capital Management”;
- Андрій Кошиль, президент Земельної спілки України;
- Ольга Жовтоног, доктор с.-г. наук, експерт з планування зрошення, управління водними та земельними ресурсами на сільських

територіях, Інститут водних проблем і меліорації НААН, МГО “Прімавера”;

- Віталій Литвиненко, директор ТОВ “Агропродукт” (Сумська обл.);
- Олександр Купріянов, гендиректор агрофірми “Барвінок” (Харків);
- представники малого та середнього аграрного бізнесу, експерти аграрного ринку.

На круглому столі були розглянуті питання:

- Світовий досвід: кращі приклади діяльності земельних банків і як не повторити чужі помилки;
- Як державний земельний банк допоможе припинити тіньове і корупційне розтягування земель сільгоспризначення?;
- На які умови кредитування від Держзембанку можуть розраховувати аграрії?;
- Залучення додаткових ресурсів у систему кредитування агросектору: які

банки і на яких умовах зможуть стати партнерами Державного земельного банку?

Особлива увага на круглому столі була приділена питанням діяльності Державного земельного банку. Зокрема, Державний земельний банк виділив три стратегічних мети для розвитку. Це регулювання ринку землі, підтримка малого і середнього бізнесу, а також розвиток пріоритетних програм держави у сфері АПК під егідою Міністерства аграрної політики та продовольства України. Про це в ході круглого столу заявила Світлана Скопирська, голова правління ПАТ Держзембанк.

Зараз Державний земельний банк для розвитку малого та середнього бізнесу вибрав пріоритетними напрямками заміщення імпорту в сільському господарстві та розвитку експорту.

Друга Міжнародна науково-практична конференція “Органічне сільське господарство: досвід розвитку за кордоном і впровадження в Білорусі”, Мінськ, Білорусь

13 листопада 2013 року Федерація органічного руху України – партнер Проекту USAID AgroInvest – узяла участь у Другій Міжнародній науково-практичній конференції “Органічне сільське господарство: досвід розвитку

за кордоном і впровадження в Білорусі” у Мінську, Білорусь. Конференція була організована Палатою представників Національних зборів Республіки Білорусь, урядовими структурами Республіки Білорусь та

іншими організаціями. Голова Правління Федерації органічного руху України виступив на конференції з доповіддю “Поточний стан і перспективи розвитку органічного сектора в Україні. Законодавча основа діяльності”.

Колективна консультація для надавачів первинних юридичних послуг у Васильківському районі Дніпропетровської області

14 листопада 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest – громадська організація “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” – провела групову консультацію для сільських голів, секретарів та землевпорядників смт. Васильківка, Письменне, Чаплине та сіл Богданівка, Великоолександрівка, Воскресенівка, Григорівка, Дебальцеве, Добровілля, Зелений Гай, Миколаївка, Павлівка і Шевченкове (32 учасники). Тема: новини земельного законодавства України. Консультацію провела юрист-експерт проекту Лариса Василенко. Також у проведенні консультації взяли участь студенти ДДУВС Яна Гуніна, Ліана Пужилова і Вікторія Кожа.

Мета проведення групової консультації надавачам первинних юридичних послуг – надання інформації про зміни в земельному законодавстві

з 2013 року і новини з питань реєстрації прав на землю та роз’яснення практичних питань захисту прав на землю для сільського населення.

На груповій консультації були присутні начальник Відділу Держземагентства у Васильківському районі Дніпропетровської області О.І.Гвоздь, Головний спеціаліст, юрисконсульт Ю.В. Гуца, завідувачий сектором землеустрою А.В. Шаталов та начальник Реєстраційної служби Васильківського РУЮ А.О. Дубовик. Їхня участь сприяла комплексному інформуванню присутніх.

У ході консультацій було висвітлено такі питання:

- Формування та реєстрація земельної ділянки як об’єкта права;
- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;
- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Вирішення спорів з пи-

тань земельних відносин (дискусія у формі питання-відповідь). Додатково розглядалися питання:

- Чи можливо на даний час змінити цільове призначення сільськогосподарської земельної ділянки;
- Чи потрібно розробляти технічну документацію для присвоєння земельній ділянці кадастрового номера, якщо акт на право власності на цю земельну ділянку було видано у 1990-у році.

Поінформованість учасників групової консультації з зазначених питань в свою чергу дасть змогу їм кваліфіковано надавати консультації сільським жителям та сприяти їм у вирішенні земельних питань і захисті земельних прав.

Голови сільських рад подякували представникам Громадської платформи за надану консультацію та роздаткові матеріали Ресурсного центру Земельної спілки України.

Колективна консультація для жителів села Письменне Васильківського району Дніпропетровської області

14 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – громадська організація “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” провела зустріч з юристом для жителів селища Письменне Васильківського району Дніпропетровської області.

Мета групової та індивідуальних консультацій на селі - надання первинної юридичної допомоги в сфері земельних відносин та підвищення обізнаності сільських жителів, власників особистих селянських і фермерських господарств про зміни земельного законодавства України в 20-13 році з питань приватизації земельних ділянок, орендних земельних відносин та захисту своїх прав на землю.

У ході консультації на селі були висвітлені питання

про зміни земельного законодавства України в поточному році та розглянуті загальні питання:

- Формування та реєстрація земельних ділянок;
- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;
- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Отримання документів державної реєстрації на земельні паї.

Додатково з жителями села було розглянуто питання:

- чи обов’язково отримувати кадастровий номер на земельні ділянки та землі сільськогосподарського призначення.
- врегулювання відносин між орендодавцем земельних паїв та орендарем.

Жителі також підняли загальну для сільського насе-

лення проблему великої вартості виготовлення технічної документації при оформленні документів для набуття права власності на земельну ділянку. Усім учасникам групової та індивідуальних консультацій були роздані матеріали з питань земельних правовідносин, підготовлені Ресурсним центром Земельної спілки України.

Навчальний семінар на тему: “Особливості державної реєстрації прав на земельні ділянки”, Київська область

14 листопада 2013 року Ресурсний центр з прав на землю, створений Земельною спілкою України за підтримки Проекту USAID АгроІнвест, провів навчальний семінар на тему: “Особливості державної реєстрації прав на земельні ділянки”.

Семінар проводився спільно з Головним управлінням юстиції у Київській області.

У семінарі взяли участь

нотаріуси, надавачі первинної та вторинної правової допомоги. Загальна кількість учасників – 184 особи.

Мета навчального заходу полягала у підвищенні рівня обізнаності з питань реєстрації земельних ділянок та прав на них представників реєстраційної служби управлінь юстиції в Київській області, нотаріусів, надавачів первинної правової допомоги,

обговоренні проблем, які найчастіше виникають при роботі з населенням, та розробці шляхів їх вирішення.

Учасникам навчального заходу було надано видруковані у жовтні 2013 року в рамках Проекту Інформаційні посібники із земельних питань, які вони зможуть використовувати у своїй роботі.

Нагородження студентів – переможців конкурсу на кращий бізнес-план із створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, Київ

14 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест на запрошення Міністерства аграрної політики та продовольства України взяв участь у церемонії нагородження Міністром аграрної політики та продовольства Миколою Присяжнюком студентів – переможців конкурсу на кращий бізнес-план із створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Мета конкурсу – підготовка бізнес-планів зі створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на селі, надання студентам практичних навичок з організації кооперативних формувань, залучення молоді до розвитку сільських територій та підвищення рівня доходів і зайнятості сільських жителів, активізації їх участі в реалізації стратегічної ініціативи “Рідне село”.

Для аналізу робіт та визначення переможців було сформовано незалежну комісію до складу якої ввійшли працівники ДУ “НМЦ “Агроосвіта”, д.е.н., професор ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАНУ” Любов Молдаван, заступник голови Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад Вадим Івченко, керівник напряму “Розвиток ринкової інфраструктури” проекту USAID

АгроІнвест Микола Гриценко, менеджер проектів Міжнародної благодійної організації “Добробут громад” Василь Павлишинець.

У конкурсі взяли участь самостійно або в складі групи 104 студенти, які розробили 80 бізнес-планів. З них було відібрано 17 бізнес-планів переможців.

Переможців особисто нагороджував Міністр аграрної політики та продовольства Микола Присяжнюк.

“До відродження сільських територій вкрай важливо залучити молодь. Тому цьогогоріч ми розробили та вперше провели конкурс серед студентів аграрних ВНЗ на кращий бізнес-план створення обслуговуючого сільгоспокооперативу. Ми хотіли, аби молодь навчилася розробляти ідеї створення кооперативу та втілювала їх в економічну площину. Я сам переглянув близько 40 робіт і хочу відзначити різноманіття ідей та шляхів їх втілення”, – наголосив Міністр.

Микола Присяжнюк висловив упевненість, що такий конкурс справляє позитивний вплив на розвиток кооперативного руху, і тому цілком очевидно, що конкурс варто проводити щороку. Міністр також відзначив, що конкурсанти приділили увагу розробці ланцюга реалізації продукції, виробленої членами кооперативу. “Молоді має бути не лише цікаво розробляти бізнес-план, а й повернути-

ся до свого села, аби втілити в життя свій проект”, – впевнений Міністр.

На церемонії нагородження виступили заступник керівника Проекту USAID АгроІнвест Олександр Каліберда, голова Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад Микола Фурсенко, керівник благодійної організації “Добробут громад” Віктор Терес та голова профспілки працівників АПК Ігор Сопелкін.

Серед фіналістів конкурсу було відібрано трьох переможців всеукраїнського конкурсу. Це:

1. Литвинчук Володимир – студент Житомирського національного агроекологічного університету (керівник розробки – Швець Тетяна Василівна).
2. Деде Тетяна – студентка Одеського державного аграрного університету (керівник розробки – Радутна Олена Василівна, старший викладач кафедри агробізнесу, фінансів і права).
3. Власенко Аліна – студентка Полтавської державної аграрної академії (керівник розробки – Михайлова Олена Сергіївна, к.е.н., доцент кафедри бізнес-адміністрування та права).

Вітаємо переможців і бажаємо всім конкурсантам не зупинятись на досягнутому, а впевнено йти до поставленої мети.

Міжнародний семінар “Практичне природне землеробство: якість продукції, ефективність, перспективи”, Запорізька область

15 листопада 2013 року Федерація органічного руху України – партнер Проекту USAID AgroInvest – узяла участь у Міжнародному семінарі “Практичне природне землеробство: якість продукції, ефективність, перспективи”. Захід відбувся у Центрі природного землеробства “Таврія органік” при Таврійському державному агротехнологічному

університеті (м. Мелітополь Запорізької області). Метою семінару було обговорення досвіду та практики застосування природних технологій у виробництві зернових і технічних культур, овочів, плодів та ягід. На семінарі також висвітлювалися питання особливостей маркетингу органічної продукції та ринків її збу-

Тренінг з гендерних питань, Дніпропетровська область

15 листопада 2013 року в Дніпропетровську партнерами Проекту USAID AgroInvest – Українським жіночим фондом та громадською організацією “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” був проведений тренінг на тему “Підвищення чутливості, зацікавленості та обізнаності щодо інтегрування гендерних підходів до процесів розвитку села”. У тренінгу взяли участь жителі сіл Дніпропетровської області. У ході тренінгу представниками Українського жіночого фонду було висвітлено такі питання:

- Сутність понять “гендер і стать”, “гендерна нерівність”, “гендерна дискримінація”;

- Вплив гендерних рамок на різних рівнях – особистісному, сімейному, громадському;
- Законодавче підґрунтя та міжнародні зобов’язання України щодо впровадження гендерночутливих практик;
- Аналіз практичного досвіду учасників та учасниць тренінгу щодо ідентифікації ситуацій гендерної нерівності в сільській місцевості;
- Визначення пріоритетів в розробці планів дій щодо усунення гендерної нерівності у громаді.

На завершення тренінгу учасники тренінгу були поділені на 3 групи, кожна з яких розробила і представила плани дій щодо усунення гендерної нерівності у громадах.

Навчальний семінар для надавачів первинної та вторинної правової допомоги Хмельницької області “Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування з розпорядження землями”, Кам'янець-Подільський, Хмельницька область

Ресурсним центром з прав на землю, створеним Земельною спілкою України за сприяння Проєкту USAID AgroInvest, 15 листопада 2013 року в місті Кам'янець-Подільський Хмельницької області проведено навчальний семінар із земельних питань для надавачів первинної та вторинної правової допомоги, представників органів місцевого самоврядування, державної адміністрації, органів земельних ресурсів, землевпорядників.

Тема навчального заходу: “Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями. Новий порядок реєстрації земельних ділянок та прав на них”.

Мета семінару полягала у підвищенні рівня обізнаності у земельних питаннях надавачів первинної та вторинної правової допомоги, представників органів місцевого самоврядування, землевпорядників. У навчальному семінарі взяли участь 45 осіб.

На семінарі виступили: Андрій Кошиль – керівник Ресурсного центру, президент Земельної спілки України, член Ради підприємців при Кабміні України, Громадської ради при Державному агентстві земельних ресурсів України; Андрій Мартин – експерт з правових питань Ресурс-

ного центру, відомий експерт із земельних відносин, учасник розробки багатьох нормативно-правових актів, член Ради Асоціації “Земельна спілка України”, завідувач кафедри землевпорядного проєктування Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор економічних наук; Сергій Біленко – помічник-консультант заступника Голови Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Верховної Ради України, член Ради Земельної спілки України, розробник багатьох законодавчих актів з питань регулювання земельних відносин.

На семінарі були розглянуті такі питання:

1. Зміни в земельному законодавстві України щодо ведення державного земельного кадастру.

2. Новий порядок державної реєстрації земельних ділянок:

- особливості державної реєстрації земельних ділянок з 1 січня 2013 року;
- необхідні документи для державної реєстрації земельних ділянок;
- строки проведення державної реєстрації земельних ділянок;
- підстави для відмови у проведенні державної реєстрації земельних ділянок;
- порядок присвоєння ка-

дастрового номера земельній ділянці.

3. Розпорядження землями комунальної власності після розмежування:

- правові засади розмежування земель державної та комунальної власності;
- критерії розмежування земель державної та комунальної власності;
- розпорядження землями державної та комунальної власності з 1 січня 2013 року;
- державна реєстрація права комунальної власності на земельні ділянки;
- формування земельних ділянок із земель запасу;
- землевпорядне забезпечення формування земельних ділянок комунальної власності.

4. Особливості реєстрації прав на нерухоме майно з 1 січня 2013 року.

5. Нормативна та експертна грошова оцінка земельних ділянок та порядок її проведення.

Учасникам навчальних заходів було надано роздаткові матеріали та Інформаційні посібники з земельних питань, які вони зможуть використовувати у своїй роботі.

Навчальний захід дістав позитивну оцінку учасників, відзначалися його корисність, доступність та повнота наданої інформації, була висловлена думка про доцільність та необхідність проведення таких навчальних заходів.

Тренінг-практикум “Огірок в осінньому обороті – особливості технології”, Херсонська область

18 листопада 2013 року за організаційної підтримки Проекту USAID AgroInvest відбувся тренінг-практикум для овочівників – членів кредитної спілки “Громада” в с. Малі Копані Цюрупинського району Херсонської області. Тренінг був проведений на базі господарства Валерія Василевича – фермера, який півтора роки тому, завдяки спеціальному інвестиційно-кредитному продукту кредитної спілки “Громада”, придбав дві плівкові теплиці загальною площею

0,2 га., в яких тепер вирощуються огірки. З ініціативи керівництва спілки в господарство Василевича були запрошені всі тепличники КС “Громада” з навколишніх сіл.

У ході тренінгу агрономи агротехнологічного партнера Проекту – компанії “Рійк Цваан Україна” - навчили учасників користуватися системами підживлення, зрошування, ознайомили з особливостями захисту рослин та іншими елементами технології вирощування огірків.

У практичній частині тренінгу, що проходила безпосередньо в теплицях, тренери з “Рійк Цваан” відзначили окремі виробничі недоробки і помилки Валерія Василевича, які не дозволили рослинам повністю реалізувати свій потенціал і, відповідно, спричинили певний недобір урожаю. Учасники тренінгу зможуть надалі використовувати отримані знання для підвищення врожайності овочів, а значить – і дохідності свого бізнесу.

Круглий стіл щодо розробки проекту програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, Київ

19 листопада 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Асоціація фермерів та приватних землевласників України – провела круглий стіл на тему: “Обговорення резолюції щодо розробки проекту програми розвитку аграрного сектору еконо-

міки на період до 2020 року, виходячи із затвердженої Кабінетом Міністрів України стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України № 806-р від 17.10.2013р.”.

У роботі круглого столу взяли участь фермери, представники обласних осередків АФЗУ, Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України, Укрдержфонду підтримки фермерських господарств, Держзембанку.

Тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників”, Броди Львівської області

19 листопада 2013 року Проект USAID AgroInvest провів тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників” для членів сільськогосподарського кооперативу “Берлін”. Тренінг був організований за підтримки кредитної спілки “Сампопоміч” (м. Броди), яка є фінансовим

партнером кооперативу з дня його заснування. Тренінг був присвячений питанням можливостей доступу до кредитних ресурсів через банки і кредитні спілки та фінансової безпеки малих та середніх сільгоспвиробників у ході кредитування. Зокрема, під час тренінгу учасники вчилися обчислювати сукупну вартість кредиту та реальні відсоткові ставки,

обирати якісні умови кредитування та уникати псевдокредиторів. У тренінгу взяли участь 17 учасників. “Я одержала велике задоволення від семінару”, – написала в анкеті відгуку агроном СОК “Берлін” Ірина Дацюк. – “Дізналася по кредитуванню, що можна, а що не потрібно робити, де брати, а де не брати кредити”.

Тренінг з питань технології виробництва огірків та томатів, Херсонська область

19 листопада 2013 року в селі Великі Копані Цюрупинського району Херсонської області за підтримки Проекту USAID Агроінвест відбувся тренінг для членів кредитної спілки "Народна довіра", що займаються виробництвом овочів у теплицях. Метою тренінгу було навчити учасників застосовувати найважливіші елементи сучасних технологій вирощування огірків і томатів у закритому ґрунті. Очікується, що внаслідок збільшення врожайності овочів господарства членів кредитної спілки стануть більш прибутковими, і, як наслідок, зросте

їх кредитоспроможність. На початку тренінгу виступив фахівець Проекту Агроінвест Олег Стоянов, який розповів про напрями діяльності Проекту та її результати в Південному регіоні.

Головним спікером тренінгу виступив Костянтин Шевчук, агроном компанії "Байер". Під час своєї презентації він детально висвітлив увесь цикл виробництва тепличних огірків і томатів у весняному та осінньому оборотах.

Особливу увагу агроном приділив потребам цих культур у різні періоди вегетації, детально зупинився на особливостях системи живлення цих рослин. Така інформація була дуже корисною для учасників, оскільки недостатність саме цих знань нерідко спричиняє помил-

ки у вирощуванні тепличних культур. На завершення свого виступу агроном "Байера" навів цікаву інформацію стосовно гібридів огірків і томатів, призначених саме для вирощування в плівкових теплицях, що викликало особливий інтерес, адже такі теплиці, як виявилося, найбільш поширені у господарствах учасників тренінгу.

У тренінгу взяли участь 32 фермери. За відгуками багатьох із них, тренінг виявився для них дуже інформативним і корисним, оскільки багатьох речей до цього вони просто не знали (наприклад, про значення ступеня жорсткості поливної води), і через це регулярно недоотримували частину врожаю.

Семінар для секретарів сільських та селищних рад із земельних питань, Дніпропетровська область

20 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” – провела семінар для секретарів сільських, селищних та районних рад на тему “Новини земельного законодавства. Розмежування земель державної та комунальної власності. Відумерла спадщина”. У ньому взяли участь 27 осіб. Захід був організований Відділом з питань кадрової роботи та служби в органах місцевого самоврядування Дніпропетровської обласної ради для секретарів сільських та селищних рад, які проходять підвищення кваліфікації в Управлінні підвищення кваліфікації ДРІДУ НАДУ при Президе-

нтові України. На семінарі були висвітлені такі питання:

- Формування та реєстрація земельної ділянки як об’єкта права;
- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;
- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Вирішення спорів із питань земельних відносин (дискусія у формі питання-відповідь).

Також юрист Громадської платформи Лариса Василенко розповіла про подальші плани діяльності Громадської платформи, зокрема, йшлося про проведення семінару для сільських землевпорядників, який планується на грудень 2013 року, створення у 2014 році силами

Платформи системи підвищення кваліфікації сільських землевпорядників тощо. Додатково учасники заходу обговорили такі питання:

- Вирішення конфлікту при приватизації земельної ділянки, яка помилково опинилася на території двох сільрад;
- Проблема надання земельних ділянок у власність чи у користування за відсутності генерального плану території;
- Розпорядження земельною ділянкою, розташованою за межами населеного пункту, що надійшла у власність територіальної громади як відумерла спадщина.

Семінар для секретарів сільських та селищних рад із земельних питань, Дніпропетровська область

20 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – громадська організація “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” – провела зустріч з юристом для жителів села Тритузне Широківської сільради Солонянського району Дніпропетровської області. Захід проводив юрист Євген Полянов. У ньому також брали участь студенти ДДУВС: Валентина Єрофєєнко, Олек-

сандр Фролов та Денис Ляшенко. Учасники зустрічі: жителі села Тритузне, власники особистих селянських та фермерських господарств. Мета заходу: надання первинної юридичної допомоги у сфері земельних відносин та підвищення обізнаності сільських жителів – власників особистих селянських і фермерських господарств – з чинним земельним законодавством України з пи-

тань приватизації земельних ділянок, орендних земельних відносин та захисту прав на землю. На консультації обговорювалися такі питання:

- Формування та реєстрація земельних ділянок;
- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;
- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Отримання документів державної реєстрації на земельні паї.

Прес-тур для ознайомлення з роботою дорадчих служб, Полтавська область

20 листопада на території Полтавської області проходив прес-тур на тему "Дорадча служба – надійний помічник дрібного та середнього сільгоспвиробника".

Захід відбувся за підтримки Проекту USAID АгроІнвест у рамках широкомасштабної інформаційної кампанії, яка реалізується з грудня 2012 року і спрямована на підтримку земельної реформи в Україні.

У прес-турі взяли участь: голова Новосанжарської райдержадміністрації Сергій Шовкопляс, голова Новосанжарської районної ради Володимир Левицький, заступник керівника Проекту АгроІнвест Олександр Каліберда, пре-

зидент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб Роман Корінець, директор Департаменту агропромислового розвитку Полтавської облдержадміністрації Сергій Фролов, проректор Полтавської державної аграрної академії Павло Писаренко, директор ТОВ "Полтавська обласна сільськогосподарська дорадча служба" Світлана Андрієнко, голова регіонального відділення Всеукраїнської асоціації голів сільських і селищних рад Олександра Шереметьєва, ряд інших зацікавлених організацій та представники всеукраїнських засобів масової інформації.

У Новосанжарському та

Козельщинському районах учасники ознайомилися з досвідом роботи сільськогосподарських підприємств, а саме:

- обслуговуючого молочно-кооперативу (село Сушки), де працюють пункт збору молока, яке приймають від членів кооперативу, а також лабораторію, де визначається якість молока, та охолоджувальні резервуари для його зберігання;
- фермерського господарства (село Бутярівка), де молочарським тваринництвом займаються члени однієї родини (наявне поголів'я корів – 120 голів), виробляючи молоко тільки вищого ґатунку;
- тепличного господарства (село Малий Кобелячок), де місцевий приватний підприємець Леонід Немченко практично з нуля розвинув потужний бізнес із вирощування тепличних овочів (помідорів, огірків, капусти), які за якісними показниками близькі до екологічних. У цьому ж селі учасники прес-туру відвідали страусячу та пташину ферми.

Тренінг “Ефективне просування кредитних продуктів для сільгоспвиробників”, Львів

20–21 листопада 2013 року у Львові в рамках засідання Робочої групи з питань агрокредитування, створеної при ВАКС/ПЗВ за підтримки Проекту USAID AgroInvest, було проведено тренінг “Ефективне просування кредитних продуктів для сільгоспвиробників”. У заході взяли участь спеціалісти кредитних спілок, що працюють у Західному та Центральному регіонах України. Метою тренінгу було підвищення інформованості малих та середніх сільгоспвиробників про можливості отримання кредитів для розвитку своїх господарств, вияв-

лення можливостей щодо збільшення обсягів продажу продуктів кредитних спілок за рахунок маркетингового інструментарію та сприяння впровадженню цього інструментарію в практику роботи кредитних спілок. У рамках тренінгу були представлені результати дослідження рівня задоволеності членів кредитних спілок їхніми послугами та інформуванням про послуги для малих та середніх сільгоспвиробників, виконаний SWOT-аналіз маркетингової діяльності кредитних спілок у сільській місцевості та розроблений план дій по поліп-

шенню ситуації, що склалася. У тренінгу взяли участь 30 представників кредитних спілок. “Тренінг дуже сподобався! Професійний рівень викладачів дуже високий”, – відзначила голова правління КС “Корюківська” Чернігівської області Тетяна Савченко. – “Для нас дуже актуальним є питання залучення сільської молоді до кредитних спілок, тому ми б хотіли і надалі розвивати свої знання в цьому напрямі, зокрема щодо використання соціальних мереж та Інтернету у донесенні своїх ідей та послуг”.

Тренінг “Агротехнологічні знання для фінансових спеціалістів: презентація навчальних модулів Проекту USAID AgroInvest. Основи технології, маркетингу і структура собівартості основних сільськогосподарських культур”, Сімферополь

21–22 листопада в Сімферополі компанія “ТА-Консалт” за підтримки Проекту USAID AgroInvest провела тренінг для керівників і фа-

хівців кримських кредитних спілок. У ході тренінгу консультанти “ТА-Консалт” провели презентації шести навчальних модулів за основними галузями сільського господарства, поширеними на Півдні України: рільництво, овочівництво, свинарство тощо. Учасники

тренінгу ознайомилися з основними елементами виробничих технологій і практикою збуту сільгосппродукції. Учасникам були представлені розрахунки фактичної собівартості за основними сільгоспкультурам на основі актуальних даних з реальних сільськогосподарських підприємств.

Презентація попереднього ТЕО Національного проекту «Зелені ринки», Київ

21 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест узяв участь у публічній презентації попереднього техніко-економічного обґрунтування (пТЕО) Національного проекту «Зелені ринки».

В ході заходу були представлені результати розробленого пТЕО Національного проекту, зокрема, визначено обсяги інвестицій, необхідних для реалізації проекту, форми участі держави в проекті, запропоновано розробки типових моделей зелених ринків та визначено регіони, в яких розвиватимуться ринки.

Протокол про передачу пТЕО Нацпроекту було підписано між Проектом USAID «АгроІнвест» та Держінвестпроектom 6 листопада ц.р. у рамках Всесвітнього економічного форуму.

Спікери:

Юрій Гусев - директор Департаменту національних проектів Держінвестпроекту України; Олександр Каліберда - заступник керівника Проекту USAID «АгроІнвест»; Наталія Доманська – директор ТОВ «NIRAS Україна», розробник пТЕО; Анатолій Розгон – директор Асоціації оптових ринків сільськогосподарської продукції.

«Розробка пТЕО дозволить залучити приватні інвестиції для розвитку регіональних оптових продовольчих ринків. Завдяки тому, що Держінвестпроект на його розробку залучив фінансування Американського агентства з міжнародного розвитку (USAID), нам вдалося зекономити державні кошти в розмірі близько 2 млн грн», — наголосив дирек-

тор Департаменту національних проектів Держінвестпроекту України тривірневої моделі мережі ринків: 11 загальнонаціональних, 6 регіональних та 73 фермерських, діяльність яких забезпечить роботою понад 17 тисяч українців.

Юрій Гусев відзначив, що, за оцінками експертів, щорічні втрати сільськогосподарської продукції в Україні становлять близько 5 млн тонн врожаю, з збитки від цього оцінюються у 8 млрд грн.

«Реалізація Нацпроекту дозволить зменшити ці втрати мінімум на 50%. Також ми очікуємо, що в рамках Нацпроекту нам вдасться залучити для будівництва об'єктів аграрної інфраструктури близько 4 млрд грн приватних інвестицій», — додав Директор департаменту національних проектів Держінвестпроекту.

Відповідно до пТЕО Національного проекту та пропозицій обласних державних адміністрацій, планується розпочати реалізацію Національного проекту в 6-ти пілотних містах: Вінниці, Одесі, Рівному, Херсоні, Харкові, Дніпропетровську. Вартість створення 1 га ринку становитиме від 12 до 20 млн грн, деталізовані показники будуть розраховані у проектній документації.

Заступник керівника Проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) АгроІнвест Олександр Каліберда зазначив, що Проект АгроІнвест у рамках співпраці з

Держінвестпроект і Мінагрополітики України підтримує впровадження ринкової інфраструктури у аграрному секторі України й, відповідно, готовий допомагати у створенні та розвитку ринків та логістичних центрів. “З цією метою Проект надає технічну та консультативну підтримку, в тому числі готуючи пропозиції щодо вдосконалення нормативно-законодавчої бази та створення мережі регіональних і фермерських оптових ринків”. Наталя Доманська, директор компанії “NIRAS Україна”, наголосила, що загальнонаціональні ринки насамперед впливатимуть на динаміку експортних можливостей овочевої продукції. “Україна виробляє 34 млн тонн плодоовочевої продукції, виробники якої через відсутність інформаційно-маркетингового комплексу, налагодженої системи зберігання продукції та її збуту часто зазнають фінансових збитків. Наприклад, торік виручка від експорту продукції

поступалася виручці, одержаній від імпорту, на 100 млн доларів”, — зауважила Н.Доманська. За її словами, Нацпроект “Зелені ринки”, завдяки впровадженню ринкових механізмів, дозволить діаметрально змінити ситуацію, і об’єм виручки від експорту плодоовочевої продукції потенційно може перевищити надходження від експорту зернових. Нагадаємо, що 6 листопада 2013 року у рамках Всесвітнього економічного форуму Голова Держінвестпроекту Владислав Каськів підписав протокол про передачу розробленого попереднього ТЕО Нацпроекту “Зелені ринки” із керівником Проекту USAID “АгроІнвест” Еріком Блайхом. Довідка: Національний проект “Зелені ринки” — створення мережі регіональних оптових продовольчих ринків — реалізовує Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України за участі Міністерства аграрної політики та продо-

вольства України та інших міністерств і відомств. Нацпроект передбачає будівництво різних об’єктів агрологістики, що призначатимуться для зберігання сільськогосподарської продукції, її переробки та доставки до споживачів. Реалізація Нацпроекту дозволить зменшити втрати плодоовочевого врожаю України на 50%, забезпечити українського споживача якісною продовольчою продукцією за помірною ціною, підвищити її експортні можливості, а також посилити позиції України на міжнародних ринках сільгосппродукції. Крім цього, Нацпроект стимулюватиме зростання виробництва аграрної продукції та регіональний розвиток і сприятиме гарантуванню продовольчої безпеки країни,

Мережа оптових ринків продовольчої продукції

- Інтеграція, концентрація торгівлі, скасування бар'єрів на шляху вільного руху товарів
- Стимулювання інтеграції виробників
- Скорочення числа посередників між виробником і споживачем
- Зниження впливу міжнародних мереж розподілу в торгівлі сільськогосподарською продукцією
- Створення сучасних каналів розподілу сільськогосподарської продукції
- Прозоре ціноутворення
- Підвищення якості і продовольчої безпеки

ukproject.gov.ua | NIRAS | USAID | Проект АгроІнвест | МЕРЕЖА ОРСП В УКРАЇНІ

Виїзний моніторинг юридичної роботи та кредитно-фінансової діяльності кредитної спілки “Глобинська”, Полтавська область

21-22 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – ТОВ “АВС-Центр” – провів виїзний моніторинг юридичної роботи та кредитно-фінансової діяльності учасника Робочої групи з агрокреди-

тування, створеної за підтримки Проекту USAID АгроІнвест, – кредитної спілки “Глобинська” (м. Глобино Полтавської області). У ході візиту були надані рекомендації щодо вдосконалення діяльності кре-

дитної спілки з кредитування малих та середніх сільгоспвиробників, в тому числі з процедурних питань та щодо роботи з простроченою заборгованістю.

Ознайомча поїздка до Сторожинецького районного об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів "Господар Підгір'я", Чернівецька область

21 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест провів ознайомчу поїздку для представників сільськогосподарських кооперативів, що займаються збо-

ром і переробкою молока, а також представників ініціативних груп до Сторожинецького районного об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів "Господар Підгір'я" Чернівецької області та унітарного підприємства "Молочний край".

Сторожинецька районна адміністрація надає всебічну підтримку розвитку кооперативів у районі, в їх числі і об'єднання СОК "Господар Підгір'я", надаючи, серед іншого, і фінансову підтримку при створенні підприємства "Молочний край", яке є одним з успішних прикладів реалізації засад державно-приватного партнерства у Чернівецькій області.

Під час поїздки учасники мали можливість обгово-

рити питання розвитку кооперативів з керівництвом районної державної адміністрації, а також ознайомитися з кращими практиками розвитку малих сімейних ферм, що займаються утриманням великої рогатої худоби, з організацією роботи кооперативів зі збору та охолодження молока, переробки молока на молочні продукти (молоко пастеризоване, сметана, масло, сир кисломолочний, сир твердий тощо) на потужностях кооперативного підприємства, а також особливостями збуту молочної продукції, зокрема, закладам соціальної сфери (дитячі садочки, школи, лікарні тощо) та через торгові мережі.

II Форум з організаційного розвитку, Київ

21–22 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест та його партнери взяли участь у II Форумі з організаційного розвитку, який є найбільшим майданчиком для обговорення ключових стандартів та практик з організаційного розвитку та зміцнення організаційної спроможності громадських організацій.

Метою цьогорічного Форуму було сприяння подальшому формуванню культури організаційного розвитку громадських та благодійних організацій України.

Серед завдань Форуму:

- сформувати в організаціях неурядового сектору України розуміння того, що таке організаційний розвиток та якими є його складові;
- ознайомити всіх зацікавлених з колом потреб українських громадських та благодійних організацій у сфері організаційного розвитку;
- визначити ключові тенденції у сфері організаційного розвитку неурядового сектору України;
- наголосити на тих викликах, які стоять перед ОГС сьогодні та мають постати у найближчому майбутньому, і дати відповідь, яким чином організаційний розвиток допо-

може до них підготуватися.

У роботі Форуму цього року взяли участь понад 300 учасників з громадських організацій України та близько 50 учасників з інших країн (Польщі, Вірменії, Чехії, Росії, Литви, Білорусі, Словаччини, Грузії, Сполучених Штатів Америки). Форум зібрав понад 50 організацій – постачальників освітніх послуг, в тому числі бізнес-компаній, а також представників міжнародної донорської спільноти та проектів, серед яких – USAID, Швецьке агентство з міжнародного розвитку, мережа Internews, Фонд Мотта, Проект USAID Pact/UNITER, Pact/Respond, Проект ЄС “Зміцнення потенціалу недержавних суб’єктів на підтримку реформ і підвищення суспільної підзвітності”, ПРООН.

Під час Форуму обговорювалися нові інструменти та методики, відбувався інтерактивний обмін найкращими практиками та винесеними уроками у сфері організаційного розвитку, а також були визначені виклики, що стоять перед українськими неурядовими організаціями. У ході Форуму відбувся ряд паралельних заходів (конференцій, панельних дискусій та круглих столів) для ініціативних груп та організацій, що пра-

цюють у сфері практичного поліпшення життєспроможності українських неурядових організацій.

У роботі Форуму взяли участь такі партнери Проекту USAID АгроІнвест:

Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб “Дорада”; Земельна спілка України; Асоціація фермерів і приватних землевласників України; Національна асоціація сільських та селищних рад України; Українська зернова асоціація; Асоціація свинарів України; Громадська платформа впровадження земельної реформи у Дніпропетровській області; Спілка сільських жінок України та кредитна спілка “Вигода” (Львівська область).

Зокрема, Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України в рамках Форуму у форматі “Українське кафе” провела обговорення теми “Сільськогосподарське дорадництво як інструмент активізації села”.

Семінар для жінок-підприємців “Українки у бізнесі: власна справа – розвиток та успіх”, Дніпропетровськ

21 листопада 2013 року Проект USAID AgroInvest узяв участь у форумі “Українки у бізнесі: власна справа – розвиток та успіх” в м. Дніпропетровськ, на якому були присутні більше 400 учасниць з Дніпропетровська, Донецька, Запоріжжя, Харкова та Києва. Форум був організований Посольством США в Україні в партнерстві з Центром підтримки громадських і культурних ініціатив “Тамариск”, Українським жіночим фондом та Дніпропетровсь-

кою обласною радою. У відкритті Форуму взяли участь виконуючий обов’язки голови Дніпропетровської обласної ради Анатолій Адамський, Посол Сполучених Штатів Америки в Україні Джеффри Пайетт та заступник радника з економічних питань Посольства США в Україні Елізабет Хорст. Керівник напряму “Стимулювання доступу аграріїв до фінансування” Проекту USAID AgroInvest Наталія Ліщитович ознайомила учасниць із напрацюваннями Проекту

у сфері дієвого збільшення доступу до агрокредитування, серед яких – практичні поради щодо забезпечення наявності форвардних контрактів на постачання сільгосппродукції із закупівельниками як дієвого фактора зменшення ризиків фінансування, а також важливості партнерства з компаніями – носіями новітніх агротехнологій – як найважливішого, багатоконпонентного фактора розбудови виробничого потенціалу власного бізнесу.

Навчальний семінар “Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями”, Харків

Ресурсним центром з прав на землю, створеним Земельною спілкою України за сприяння Проекту USAID AgroInvest, у рамках співпраці з Міністерством юстиції України 22 листопада 2013 року було проведено семінар для представників реєстраційної служби управлінь юстиції у Харківській області, нотаріусів, представників органів виконавчої влади, сільських, селищних, міських рад Харківської області, на тему: “Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями”. У навчальному семінарі взяли участь 209 осіб.

На семінарі були розгля-

нуті такі питання:

1. Зміни в земельному законодавстві України щодо ведення державного земельного кадастру; новели Закону України “Про Державний земельний кадастр”;
2. Новий порядок державної реєстрації земельних ділянок;
3. Розпорядження землями комунальної власності після розмежування;
4. Особливості реєстрації прав на нерухоме майно з 1 січня 2013 року.

Мета навчального заходу полягала у підвищенні рівня обізнаності щодо земельних питань представників реєстраційної служби управлінь юстиції в Харків-

ській області, нотаріусів, представників сільських, селищних, міських рад, державних адміністрацій Харківської області, обговорення проблем, які найчастіше виникають у роботі з населенням, та шляхів їх вирішення.

Учасникам навчального заходу було надано роздаткові матеріали, які вони зможуть використовувати у своїй роботі.

Навчальний захід дістав позитивну оцінку учасників, відзначалися його корисність, доступність та повнота наданої інформації, була висловлена думка про доцільність та необхідність проведення таких навчальних заходів у майбутньому.

Круглий стіл “Сільський туризм – важливий чинник сільського розвитку”, Київ

22 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – ГО “Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні” – провела у Верховній Раді України круглий стіл на тему:

“Сільський туризм – важливий чинник сільського розвитку”.

Участь у ньому взяли політики та експерти у галузі сільського туризму – представники Академії наук, Інституту економіки, Мінагрополітики, низки громадських організацій. Метою зустрічі було обговорення актуальних питань подальшого розвитку сільського зеленого туризму в контексті Проекту Закону “Про внесення змін до Закону України “Про особисте селянське господарство” щодо розвитку сільського зеленого туризму” та Проекту Закону “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування наданих послуг у сфері зеленого туризму”. Досвід зарубіжних країн

яскраво свідчить, що поширення сільського туризму є важливим позитивним чинником соціально-економічного розвитку села. Однак сьогодні в Україні нормативно-правова база розвитку цього виду туризму до кінця не сформована. Тому цілком логічно є пропозиція групи народних депутатів України – Івана Бушка, Ігоря Бриченка, Іштвана Гайдоша та Катерини Ващук внести зміни до Закону України “Про особисте селянське господарство” щодо уточнення змісту поняття “послуги у сфері сільського зеленого туризму”, зайнятості членів особистих селянських господарств (ОСГ) у цій сфері та зробити деякі інші доповнення.

Запропоноване законопроектом уточнення змісту поняття “послуги у сфері сільського зеленого туризму” важливе і для ефективного правового поля щодо оподаткування. Документ пропонує внести відповідні зміни до Податко-

вого кодексу України, зокрема, оподатковувати дохід від надання послуг у сфері сільського зеленого туризму згідно з правилами про оподаткування доходів від продажу особистими селянськими господарствами власної продукції, оскільки надання послуг у сфері сільського зеленого туризму є продуктом діяльності ОСГ. Обговоривши законопроекти, учасники круглого столу підтримали проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про особисте селянське господарство” щодо розвитку сільського зеленого туризму” та Проект Закону “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування наданих послуг у сфері зеленого туризму”, а також звернулися до Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин з проханням підтримати ці законопроекти.

Майстерня “Фандрейзинг: від можливостей до результату”, Київ

22-23 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Всеукраїнська громадська організація “Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України” взяла участь у роботі майстерні:

“Фандрейзинг: від можливостей до результату”.

Організатор – Український Католицький Університет, Львів.

Мета заходу – опанування кращих світових практик розробки стратегічних та операційних планів для неурядових організацій (НУО).

Під час заходу були проведені семінарські та

практичні заняття з видатним американським фандрейзером Кеном Філліпсом, засновником, консультантом і посередником Organization Futures LLC., що дало змогу поглибити вміння та навички розробки стратегічних та операційних планів керівниками НУО.

Тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників” та “Основи створення та діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів”, Кам’янка Черкаської області

23 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест провів тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової

безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників” у місті Кам’янка Черкаської області.

У ході тренінгу дрібні фермери, власники особистих селянських господарств та підприємці-сільгоспвиробники отримали необхідні знання про те, де можна отримати кредит на розвиток свого господарства, як обрати якісні кредитні послуги, уникнути несприятливих умов кредитування, правильно виконувати кредитний договір та захищати свої права у разі виникнення проблем у

процесі кредитування. Крім того, Проектом був також проведений тренінг на тему “Кредитна та сільськогосподарська обслуговуюча кооперація” та продемонстровано навчальний відеофільм, який пояснює особливості організації та діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та демонструє успішні приклади роботи кооперативів у різних сферах аграрного сектора України. Тренінг був проведений за підтримки кредитної спілки “Кредит-Союз”.

Круглий стіл та прес-конференція на тему: “Роль Всеукраїнських асоціацій у контексті проведення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади”, Київ

25 листопада 2013 року у Києві відбувся круглий стіл та прес-конференція на тему:

“Роль Всеукраїнських асоціацій в контексті проведення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації

влади”. У ході заходу була підписана угода про співпрацю між партнером Проекту USAID АгроІнвест – Всеукраїнською асоціацією сільських і селищних рад України – та Асоціацією малих міст України. Головна мета підписання – об’єднати зусилля всеукраїнських організацій, що працюють у сфері місцевого самоврядування, задля проведення спільних заходів, які прискоро-

рять реалізацію реформи місцевого самоврядування в Україні на користь територіальних громад. Участь у заході взяли представники Всеукраїнської асоціації сільських і селищних рад України, Асоціації малих міст України, провідні експерти у сфері місцевого самоврядування, представники міжнародних програм та проектів, що діють в Україні.

Радіопрограма “Моя земля - моє право”

25 листопада 2013 року на радіо “Ера” вийшов у ефір двадцять четвертий випуск радіопрограми “Моя земля - моє право”, підготовлений у рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID AgroInvest. Тема випуску: “Сільськогосподарське дорадництво”.

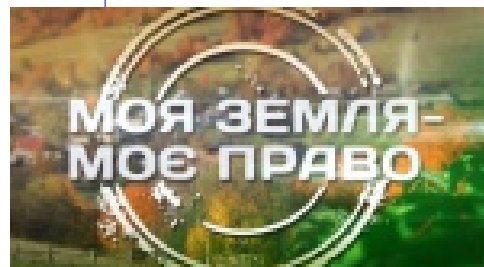
Економічне зростання України багато в чому залежить від становлення конкурентноспроможного сільського госпо-

дарства. Запорукою успішності сільськогосподарських підприємств в ринковому змаганні є використання сучасних технологій агровиробництва. Оволодіти необхідними для цього знаннями особливо непросто малим і середнім виробникам – селянинові і без того вистачає роботи і в полі, і біля худоби, та й з ремонтом техніки повозитися доводиться.

Озброїти селянина знаннями, зокрема, агрономічними, юридичними, технічними покликані дорадчі служби. “Якщо ви володієте знанням, дай-

те іншим запалити від нього свої світильники” - цей відомий афоризм якнайкраще ілюструє покликання сільськогосподарських дорадчих служб.

Які послуги надають дорадники дрібним та середнім сільгоспвиробникам, кооперативним об’єднанням? Як загалом нині розвивається сільськогосподарське дорадництво в різних регіонах України, зокрема, в Полтавській області? Про це йшлося в програмі “Моя земля - моє право”.

Практичний семінар з організації діяльності молочарського кооперативу, Одеська область

27 листопада 2013 року у селі Кричунове Любашівського району Одеської області проект USAID AgroInvest у співпраці із ДУ НМЦ “Агроосвіта” провів практичний семінар з питань організації діяльності молочарського сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу (СОК).

У семінарі взяли участь сільські голови, представники СОК з Одеської, Миколаївської, Кіровоградської областей, які бажають створити молочарські кооперативи. На заході також були присутні представники Одеської обласної сільськогосподарської дорадчої служби, представники обласних та районних

органів влади.

Під час семінару представники Проекту USAID AgroInvest та ДУ НМЦ “Агроосвіта” висвітлили питання перших кроків, перспектив та кращих практик створення та розвитку кооперативів, спрямованих на збір та охолодження молока в Україні, в тому числі з подальшою переробкою на молокопродукти. Учасники також мали можливість переглянути навчальний фільм щодо нормативно-законодавчої бази створення та діяльності СОК, а також практики діяльності кооперативів в Україні.

Велику зацікавленість учасників викликали ви-

ступу Володимира Кормиженка – заступника директора Департаменту агропромислового розвитку Одеської облдержадміністрації, який поділився досвідом розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в Одеській області, а також Клавдії Пінтяк – голови СОК “Буджак” Саратського району Одеської області, який займається збором та охолодженням молока і створює потужності (в тому числі за грантової підтримки Проекту AgroInvest) з переробки молока на молокопродукти.

Внутрішня ревізія кредитної спілки “Довіра”, Львівська область

27–28 листопада 2013 року партнер проекту USAID АгроІнвест – ТОВ “Інформаційно-консультаційний центр” – провів внутрішню реві-

зію учасника Робочої групи з агрокредитування, створеної за підтримки проекту USAID АгроІнвест, – кредитної спілки “Довіра”.

Мета моніторингу: вдосконалення діяльності кредитної спілки з кредитування малих та середніх сільгоспвиробників.

Квартальна зустріч Проекту USAID “Правова країна”, Чернівці

27–28 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест узяв участь у 12-й кварталній зустрічі партнерського Проекту USAID “Правова країна”.

Тема кварталної зустрічі:

Взаємодія органів юстиції, юридичних клінік та громадських організацій, що надають безоплатну правову допомогу. Зустріч була організована Проектом USAID “Доступ до правосуддя та правової обізнаності “Правова країна” спільно з Управлінням координації правової роботи та правової освіти Департаменту реєстрації та систематизації нормативних актів, правоосвітньої діяльності Міністерства юстиції України та Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України у Чернівецькій області.

Мета заходу полягала у

підвищенні потенціалу організацій, що надають правові послуги, у справі захисту інтересів малозабезпечених громадян через поширення кращих практик розбудови партнерства, організації співпраці та через обговорення правозастосовної практики та новел законодавства.

У заході взяли участь представники громадських приймалень у системі органів юстиції, правових організацій, які займаються представництвом інтересів громадян, юридичних клінік, юридичних фірм, наукової спільноти. Під час зустрічі головний юридичний радник Проє-

кту USAID АгроІнвест Павло Кулинич виступив з доповіддю на тему: “Актуальні питання реєстрації земельних ділянок. Створення Земельного банку”.

Крім того, Надія Мельник, директор ГО “Перший аграрний кластер” – партнера Проекту – виступила в секції “Історії успіху партнерів”. Розбудова партнерств”, розповівши про реалізацію Проекту “Врегулювання земельних відносин у сільській місцевості”, який впроваджувався у Чернівецькій області у 2012-13 роках за підтримки Проекту АгроІнвест.

Семінар “Розвиток міст та сільських територій в Україні: варіанти рішень та роль приватного сектора”, Київ

27 листопада 2013 року Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України (НАСДУ) – партнер проекту USAID AgroInvest – взяла участь у тематичному семінарі “Розвиток міст та сільських територій в Україні: варіанти рішень та роль приватного сектора”, що проходив у рамках Міжнародного форуму “Регіональний розвиток та державна регіональна політика в Україні. Стан і перспективи змін у контексті глобальних викликів та кращих європейських практик”. Президент НАСДУ Роман Корінець виступив з доповіддю на тему “Аспекти сільського розвитку”.

У Форумі взяли участь представники центральних та регіональних органів влади, органів самоврядування та недержавних організацій з усіх регіонів України, науковці, українські та міжнародні експерти, фахівці та практики з питань регіонального та місцевого розвитку, представники посольств іноземних держав, міжнародних фінансових інституцій та донорських організацій. Інституційними партнерами Форуму виступили: Представництво Європейського Союзу в Україні; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України; Міністерство регіонального розвитку, будівництва

та житлово-комунального господарства України; Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України; Національний інститут стратегічних досліджень при Президенті України; Національна академія державного управління при Президенті України; Українська асоціація обласних та районних рад; Асоціація міст України; Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад; Торгово-промислова палата України; Проект Європейського Союзу “Підтримка політики регіонального розвитку в Україні”.

Тренінг “Практична реалізація права на землю. Новини земельного законодавства”, Дніпропетровськ

27 листопада 2013 року партнером Проекту USAID AgroInvest – Громадською організацією “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” був проведений тренінг юристів-експертів, які беруть участь у реалізації проекту. Тема тренінгу: “Практична реалізація права на землю. Новини земельного законодавства”. Тренінг провів юрист-координатор проекту Олег Каспаров.

Мета заходу – своєчасне надання інформації юристам-експертам про зміни в законодавстві з питань реєстрації прав на землю та роз’яснення практичних питань захисту прав на землю для сільського населення для подальшого надання юридичних консультацій та обмін практичним досвідом для його доцільного використання при наданні таких юридичних консультацій.

У ході тренінгу були відпрацьовані такі питання: зміни в законодавстві України, що стосуються земельних правовідносин, правова позиція органів державної влади з питань земельних правовідносин; особливості оподаткування фермерських господарств; покрокова схема об’єднання декількох земельних ділянок, які належать одному власнику.

Тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників”, Сімферополь

28 листопада 2013 року Проект USAID AgroInvest провів тренінг “Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників”. Тренінг був організований за підтримки кредит-

ної спілки “Ля Ріба”. В тренінгу взяли участь 16 осіб. У ході тренінгу учасники отримали інформацію щодо того, де можна отримати кредит на розвиток свого господарства, як обрати якісні кредитні послуги та уникнути несправедливих

умов кредитування, правильно виконувати кредитний договір та захистити свої права у разі виникнення проблем в процесі кредитування. Тренінг викликав жваву дискусію серед учасників.

Засідання Громадської ради при Міністерстві аграрної політики та продовольства України, Київ

28 листопада 2013 року Проект USAID AgroInvest та його партнери – галузеві асоціації аграрного сектора взяли участь у засіданні Громадської ради при Міністерстві аграрної політики та продовольства України.

Розглядалося питання про пріоритетність євроінтеграційного курсу України, досягнуті результати на цьому напрямі та необхідність належної підготовки економіки України до створення зони вільної торгівлі з ЄС, включаючи залучення фінансових ресурсів ЄС для компенсації можливих економічних втрат. Члени громадської ради наголосували на пріоритетності євроінтеграційного курсу України, на необхідності подальшого реформування аграрного сектору України у відповідності з європейськими стандартами, що буде сприяти підвищенню його ефективності

та якості виробництва, а також виходу із загальної економічної кризи. Члени Громадської ради рекомендувати Міністерству аграрної політики та продовольства України, організаціям членам Громадської ради проводити системну просвітницьку роботу серед сільськогосподарського бізнесу та сільського населення. Крім того, було рекомендовано створити робочі групи з питань розробки довгострокової стратегії розвитку експорту аграрної продукції та з питань розробки пропозиції щодо можливостей збільшення інвестицій для прискорення реформування аграрного сектору. Крім того, було рекомендовано посилити роботу з гармонізації законодавства з питань розвитку аграрного сектора, обміну досвідом механізмів державної підтримки у сфері сіль-

госпвиробництва і розвитку сільських територій; посилення конкурентоспроможності аграрного сектора; поширення знань та передового досвіду, просування дорадництва тощо. Члени Громадської ради також схвалили звернення до Голови ВРУ Володимира Рибачака з проханням винести на розгляд Верховної Ради та підтримати прийняття проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про зерно та ринок зерна в Україні” щодо дерегулювання ринку зерна” (реєстр. № 2459). Цей законопроект покликаний сприяти спрощенню регуляторного середовища на зерновому ринку шляхом скасування обов’язкової сертифікації зерна при його переміщенні територією України та при експорті. Це повинно також підвищити ціни на зерно на внутрішньому ринку.

Семінар для землевпорядників сільських та селищних рад Павлоградського, Межівського, Петропавлівського та Юрівського районів Дніпропетровської області

28 листопада 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – громадська організація “Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області” – провела семінар для землевпорядників сільських та селищних рад. У заході взяли участь землевпорядники Криворізького, Широківського, Апостолівського, Нікопольського та Софіївського районів області. Тема семінару: “Нормативно-правові принципи впровадження землеустрою в Україні. Новели земельного законодавства. Роль та функції землевпорядника сільської та селищної ради у формуванні земельної політики сільських та селищних рад”.

Цим семінаром була започаткована програма підвищення кваліфікації вказаної категорії працівників органів місцевого самоврядування за сприяння Дніпропетровської обласної асоціації органів місцевого самоврядування.

Семінар провели юристи Громадської платформи Володимир Гряник та Лариса Василенко та виконавчий директор “Громадської платформи” Олена Васильєва. Учасники заходу обговорили такі питання:

- Земля – основний ресурс сталого розвитку громади;
- Нормативно-правові принципи впровадження землеустрою;

- Повноваження місцевих рад у галузі земельних відносин;
- Роль та функції землевпорядника сільської та селищної ради у формуванні земельної політики сільських та селищних рад;
- Новели земельного законодавства.

Загалом у семінарі взяли участь близько 50 осіб.

Наприкінці семінару юристи Громадської платформи відповіли на індивідуальні запитання учасників заходу. Зокрема, землевпорядників цікавили такі питання, як розподіл функцій між різними гілками та рівнями виконавчої влади, права та обов’язки голів сільських та селищних рад у зв’язку з розмежуванням комуна-

льних та державних земель та інше.

Поінформованість учасників семінару та отримані методичні матеріали дозволять їм кваліфікованіше надавати послуги сільським жителям та сприяти їм у вирішенні земельних питань і захисті прав на землю.

Круглий стіл з обміну досвідом із проведення програм фінансової грамотності для малих та середніх сільгоспвиробників, Сімферополь

29 листопада 2013 року Проект USAID АгроІнвест узяв участь у круглому столі з обміну досвідом з реалізації програм фінансової грамотності для населення Укра-

їни, включаючи малих та середніх сільгоспвиробників.

У ході круглого столу обговорювалися проблеми низького рівня фінансової грамотності населення України, в тому числі щодо користування кредитними ре-

сурсами, депозитними програмами та іншими фінансовими інструментами, питання створення та розвитку мережі фінансових радників та співпраці з ними українських кредитних спілок. Проект USAID АгроІнвест представив свою програму "Практичні поради щодо отримання кредитів для малих та середніх сільгоспвиробників", яка впроваджується на теренах України. Організатором круглого столу виступила кредитна спілка

"Кримкредитсоюз". Учасниками заходу стали представники Інституту фінансових технологій, кредитних спілок "Ресурс" (м.Сімферополь), "Профі" (м.Сімферополь), "Захід-Ресурс" (м.Рівне), "Юкон" (м.Запоріжжя) та малі і середні підприємці.

Семінар із земельних питань для фахівців органів місцевого самоврядування, Київська область

29 листопада 2013 року Ресурсний центр з прав на землю, створений Земельною спілкою України за сприяння Проекту USAID Аг-

роІнвест, провів навчальний семінар для фахівців із земельних питань органів місцевого самоврядування Броварського району Київської області

На семінарі були розглянуті такі питання:

1. Практичні інструменти надання правової допомоги у земельних питаннях.

2. Особливості реєстрації прав на нерухоме майно з 1 січня 2013 року.
3. Розпорядження землями комунальної власності після розмежування.
4. Особливості формування та державної реєстрації земельних ділянок з 1 січня 2013 року.

Навчальний фільм щодо законодавчої та нормативної бази створення та діяльності кооперативів

У листопаді 2013 року партнером Проекту USAID АгроІнвест – Союзом учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України – був створений [навчальний фільм щодо законодавчої та нормативної бази створення та діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, а також практики діяльності кооперативів в Україні](#). Фільм створено в рамках Проекту “Підвищення спроможності Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України шляхом створення Ресурсного центру знань про сільськогосподарську обслуго-

вуючу кооперацію та його ефективного використання, зокрема, для аналізу політики”, що здійснюється за підтримки Проекту USAID АгроІнвест.

Тренінгова програма щодо інтегрування ґендерних підходів до процесів розвитку села

У листопаді 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Український жіночий фонд започаткував реалізацію масштабної тренінгової програми на тему: “Підвищення кваліфікації партнерів Агроінвесту щодо включення ґендерних аспектів до процесів розвитку села”.

Одноденні тренінги відбулися 12 листопада у Вінниці, 13-го – у Рівному, 15-го – у Дніпропетровську, 19-го – в Івано-Франківську, 22-го – в Кіровограді, 27-го – в Чернігові, 30-го – у Бродях Львівської області.

Тренінги спрямовані на підвищення чутливості, зацікавленості та обізнаності щодо інтегрування ґендерних підходів до процесів розвитку села, адже ґендерна рівність є

важливим елементом сучасної політики розвитку села, вагомою складовою євроінтеграційних процесів.

Тренерки Українського жіночого фонду знайомили учасниць з концепцією “Ґендер і стать”, розглядали, яким чином рівноправне залучення жінок і чоловіків впливає на соціально-економічний розвиток села.

Учасниці громадських організацій, представниці сільськогосподарських кооперативів, районних адміністрацій та департаментів агропромислового розвитку відповідних облдержадміністрацій аналізували проблеми своїх громад, враховуючи інтереси та потреби обох статей, а також обговорювали практичні кроки для ґендерного інтегру-

вання, які сприятимуть розвитку їхнього села/ громади та поліпшить становище його жителів.

Одна з учасниць тренінгів, пані Тетяна Бурага, яка представляє департамент агропромислового розвитку Кіровоградської облдержадміністрації так розповіла про свої враження від тренінгу: “На жаль, ґендерні аспекти у сфері управління сільським господарством досі не є пріоритетом. Проте, тепер я впевнена: кожна програму розвитку села, кожне рішення, яке приймає влада, треба уважно роздивлятися через “ґендерні окуляри”, щоб до процесів розвитку дійсно були залучені всі верстви населення, щоб ці програми працювали”.

При підготовці використані матеріали сайту tusovka.kr.ua.

Наступні події

2 грудня 2013 року

Сприяння інвестиціям в аграрний сектор – досвід Німеччини, Київ

2 грудня 2013 року Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України – партнер проекту USAID - на запрошення Німецько-українського агрополітичного діалогу При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій братиме участь у семінарі «Сприяння інвестиціям в аграрний сектор – досвід Німеччини», який відбудеться у Посольстві Федеративної Республіки Німеччина в Україні.

У заході планується учать аташе з питань сільського господарства Посольства ФРН Ансгара Ашфалька, Костянтина Кравчука з Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, Бьянки Даніель та Мартіни Шмюккер з Міністерства сільського господарства, збереження природи та навколишнього середовища Німеччини.

Місце проведення: Київ, вул. Богдана Хмельницького, 25.

2 грудня 2013 року

Робоча зустріч з обговорення законопроекту про оптові ринки, Київ

2 грудня 2013 року в офісі Проекту USAID АгроІнвест пройде робоча зустріч з експертами з розгляду та обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції». Зазначений проект закону розроблено в рамках підготовки попереднього техніко-економічного обґрунтування Національного проекту «Зелені ринки», яке виконувалося за підтримки Проекту USAID АгроІнвест.

Місце проведення: вул. Володимирська, 4, 2-й поверх, конференц-зала Проекту USAID АгроІнвест.

3 грудня 2013 року

Презентація щодо становлення політиків нового покоління, Київ

3 грудня 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Всеукраїнська громадська організація

"Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України" візьме участь у презентації книги: «Наступне покоління в Росії, Україні та Азербайджані».

Організатор – Програма Фулбрайт.

Мета заходу – обговорення становлення політиків нового покоління в Росії, Україні, Азербайджані та як вони стають частиною нової політичної системи.

Захід проводиться за участі др. Надії Діюк, віце-президента Національного фонду підтримки демократії (NED).

Місце проведення: Київ.

3-4 грудня 2013 року

Тренінг «Ефективне просування кредитних продуктів для сільгоспвиробників», Харків

3-4 грудня 2013 року в рамках засідання Робочої групи з питань агрокредитування, створеної при ВАКС/ПЗВ за підтримки проекту USAID АгроІнвест, буде проведено тренінг «Ефективне просування кредитних продуктів для сільгоспвиробників». У тренінгу візьмуть участь спеціалісти кредитних спілок, що працюють у Східному та Південному регіонах України.

Метою тренінгу є підвищення спроможності кредитних спілок щодо донесення до малих та середніх сільгоспвиробників інформації про можливості отримання кредитів для розвитку своїх господарств, виявлення можливостей щодо збільшення обсягів продажу продуктів кредитних спілок за рахунок маркетингового інструментарію та сприяння впровадженню цього інструментарію в практику роботи кредитних спілок.

Місце проведення: м. Харків.

4 грудня 2013 року

Ток-шоу «Право на землю: потрібні закони, зручні громадянам»

4 грудня 2013 року на каналі «Ера» відбудеться ток-шоу на тему: «Право на землю: потрібні закони, зручні громадянам». Ток-шоу проводиться Українським освітнім центром реформ у рамках інформаційно-

просвітницької кампанії з питань права власності на землю «Моя земля – моє право», що впроваджується за підтримки Проекту USAID AgroInvest. На ток-шоу обговорюватимуться проблеми, які за нинішнього земельного законодавства заважають сільським землевласникам повною мірою реалізувати та захищати свої права на землю, а також можливі підходи до вирішення цих проблем шляхом удосконалення чинного законодавства. Ток-шоу проходитиме в прямому ефірі, передбачена можливість відповідей експертів у студії на запитання слухачів.

5 грудня 2013 року

Тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників», Луганська область

5 грудня 2013 року Проект USAID AgroInvest проводить тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників», у ході якого дрібні фермери, власники особистих селянських господарств та підприємств-сільгоспвиробники отримують необхідні знання щодо того, де можна отримати кредит на розвиток свого господарства, як обрати якісні кредитні послуги, уникнути несправедливих умов кредитування, правильно виконувати кредитний договір та захистити свої права у разі виникнення проблем в процесі кредитування. Тренінг проводиться за підтримки Сільськогосподарської дорадчої служби Луганської області.

Місце проведення: Новоайдарський район Луганської області

5 грудня 2013 року

Семінар для землевпорядників сільських та селищних рад Павлоградського, Межевського, Юріївського, Петропавлівського, Васильківського, Покровського районів Дніпропетровської області, Дніпропетровська область

5 грудня 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest - громадська організація «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» проводить семінар на тему «Нормативно-правові принципи впровадження землеустрою в Україні. Новели земельного законодавства. Роль та функції землевпорядника сільської та селищної ради у формуванні земельної політики сільських та селищних рад».

Учасники зустрічі: землевпорядники Павлоградського, Межевського, Юріївського, Петропавлівського, Васильківського, Покровського районів Дніпропетровської області.

Мета заходу - інформування надавачів первинних юридичних послуг з питань чинного земельного законодавства України.

Питання до обговорення:

- Земля – основний ресурс сталого розвитку громади;
- Нормативно-правові принципи впровадження землеустрою;
- Повноваження місцевих рад у галузі земельних відносин;
- Роль та функції землевпорядника сільської та селищної ради у формуванні земельної політики сільських та селищних рад;
- Новели земельного законодавства.

Місце проведення: Дніпропетровська область, м. Павлоград, вул. Карла Маркса, 98.

5 грудня 2013 року

Колективна консультація для жителів села Богуслав Павлоградського району Дніпропетровської області

5 грудня 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest - громадська організація «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» проводить зустріч з юристом жителів села Богуслав Павлоградського району Дніпропетровської області.

Учасники зустрічі: жителі села Богуслав, власники особистих селянських та фермерських господарств.

Мета заходу - надання первинної юридичної допомоги в сфері земельних відносин та підвищення обізнаності сільських жителів, власників особистих селянських і фермерських господарств про чинне земельне законодавство України з питань приватизації земельних ділянок, орендних земельних відносин та захисту своїх прав на землю.

Питання до обговорення:

- Формування та реєстрація земельних ділянок;
- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;

- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Отримання документів державної реєстрації на земельні паї.

Місце проведення: Дніпропетровська область, Павлоградський район, с. Богуслав, пров. Партизанський, 10.

5 грудня 2013 року

Робоча група проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», Київ

5 грудня 2013 року Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України – партнер проекту USAID – братиме участь у засіданні Робочої групи з впровадження проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (МРГ), що фінансується ЄС і співфінансується та впроваджується ПРООН в Україні в тісній співпраці з українськими партнерами.

Було сформовано робочу групу за участі представників міністерств і державних установ, наукових закладів, спеціалізованих агентств і професійних асоціацій, що мають відношення до економічного розвитку сільської місцевості та кооперативного руху.

5 грудня 2013 року запланована друга зустріч робочої групи з метою надати звіт про результати впровадження економічної компоненти і пошуку варіантів підвищення її ефективності.

Місце проведення: Представництво Організації Об'єднаних Націй в Україні, Кловський Узвіз, 1, м. Київ.

6 грудня 2013 року

Публічна дискусія «Громадська залученість та управління: німецький досвід», Київ

6 грудня 2013 року Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України – партнер проекту USAID – братиме участь у публічній дискусії Комісаром з європейських справ та Комісаром з активної громадянської позиції Канцелярії Сенату Берліна Хеллою Дунгер-Льоперна тему: «Громадська залученість та управління».

Головними темами, що виносяться на обговорення, є такі:

- кращі європейські практики управління на прикладі міста Берлін;

- залученість громадян та структурні підходи до управління в містах Німеччини та України;
- шляхи посилення громадської залученості в процес прийняття рішень на рівні міста та їх подальшого впровадження в життя.

Організатори: Представництво Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні, Громадська організація «Євроклуб «Право і Захист»

Місце проведення: вул. Л. Толстого, 3, приміщення креативного простору «Часопис».

5 грудня 2013 року

V Міжнародна конференція «Ведення агробізнесу в Україні: перспективи 2014 року», Київ

5 грудня 2013 року Проект USAID АгроІнвест братиме участь у V міжнародній конференції «Ведення агробізнесу в Україні: перспективи 2014 року». На прохання проекту АгроІнвест професор сільськогосподарської та прикладної економіки університету штату Міссурі Вільям Майерс виступить з доповіддю про сучасні тенденції аграрної політики у світі. Експерти Проекту також зроблять презентацію на тему «Практичний досвід в Україні: партнерство з місцевими органами влади у сфері розвитку інфраструктури для аграрних ринків».

Місце проведення: Fairmont Grand Hotel, вул. Набережно-Хрещатицька, 1, м. Київ.

6 грудня 2013 року

Тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників», Луганська область

6 грудня 2013 року Проект USAID АгроІнвест проводить тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників», у ході якого дрібні фермери, власники особистих селянських господарств та підприємці-сільгоспвиробники отримають необхідні знання щодо того, де можна отримати кредит на розвиток свого господарства, як обрати якісні кредитні послуги, уникнути несправедливих умов кредитування, правильно виконувати кредитний договір та захистити свої права у разі виникнення проблем в процесі кредитування.

Тренінг проводиться за підтримки Сільськогосподарської дорадчої служби Луганської області.

Місце проведення: Славяносербський район Луганської області

6 грудня 2013 року**Навчальний семінар «Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями», Чернігів**

6 грудня 2013 року Ресурсний центр з прав на землю, створений Земельною спілкою України за сприяння Проекту USAID АгроІнвест, спільно з Міністерством юстиції України проведе навчальний семінар на тему «Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями».

Мета заходу – надати учасникам інформацію про зміни в законодавстві, що регулює питання відведення та приватизації земель державної та комунальної власності, а також роз'яснити проблемні питання, що стосуються державної реєстрації земельних ділянок та прав на них.

На семінар запрошуються представники реєстраційної служби управлінь юстиції, державні нотаріуси, представники сільських, селищних, міських рад, районних адміністрацій, адвокати.

У ході семінару будуть висвітлені такі питання:

- Зміни в земельному законодавстві України щодо ведення державного земельного кадастру;
- Новий порядок державної реєстрації земельних ділянок;
- Особливості реєстрації прав на нерухоме майно з 1 січня 2013 року;
- Розпорядження землями комунальної власності після розмежування.

Місце проведення: Чернігів.

8 грудня 2013 року**Телевізійна програма №7 «Проект USAID АгроІнвест у дії»**

8 грудня 2013 року на каналі «Ера» вийде чергова передача «Моя земля – моє право». Передача підготовлена Українським освітнім центром реформ у рамках інформаційно-просвітницької кампанії з питань права власності на землю, що впроваджується за підтримки Проекту USAID АгроІнвест. У передачі підводяться підсумки діяльності Проекту USAID АгроІнвест у трьох напрямках роботи: удосконалення аграрної політики, розширення доступу малих і середніх сільгоспвиробників до фінансових ресурсів та розвиток ринкової інфраструктури.

10 грудня 2013 року**Коллективна консультація для жителів селища Про-****сяна Покровського району Дніпропетровської області**

10 грудня 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест - громадська організація «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» проводить зустріч з юристом жителів селища Просяна Покровського району Дніпропетровської області

Учасники зустрічі: жителі селища Просяна, власники особистих селянських та фермерських господарств.

Мета заходу – надання первинної юридичної допомоги в сфері земельних відносин та підвищення обізнаності сільських жителів, власників особистих селянських і фермерських господарств про чинне земельне законодавство України з питань приватизації земельних ділянок, орендних земельних відносин та захисту своїх прав на землю.

Питання до обговорення:

- Формування та реєстрація земельних ділянок;
- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;
- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Отримання документів державної реєстрації на земельні паї.

Місце проведення: Дніпропетровська область, Покровський район, смт. Просяна, вул. Щорса, 30.

10 грудня 2013 року**Коллективна консультація для жителів села Гаврилівка Покровського району Дніпропетровської області**

10 грудня 2013 року партнер Проекту USAID АгроІнвест - громадська організація «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» проводить зустріч з юристом жителів села Гаврилівка Покровського району Дніпропетровської області

Учасники зустрічі: жителі села Гаврилівка, власники особистих селянських та фермерських господарств.

Мета заходу – надання первинної юридичної допомоги в сфері земельних відносин та підвищення обізнаності сільських жителів, власників особистих селянських і фермерських господарств про чинне земельне законодавство України з питань приватизації земельних ділянок, орендних земельних відносин та захисту своїх прав на землю.

Питання до обговорення:

- Формування та реєстрація земельних ділянок;

- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;
- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Отримання документів державної реєстрації на земельні паї.

Місце проведення: Дніпропетровська область, Покровський район, с. Гаврилівка, вул. Перемоги, 1.

11 грудня 2013 року

Колективна консультація для жителів села Славгород, Синельниківського району Дніпропетровської області

11 грудня 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest - громадська організація «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» проводить зустріч з юристом жителів села Славгород Синельниківського району Дніпропетровської області

Учасники зустрічі: жителі села Славгород, власники особистих селянських та фермерських господарств.

Мета заходу – надання первинної юридичної допомоги в сфері земельних відносин та підвищення обізнаності сільських жителів, власників особистих селянських і фермерських господарств про чинне земельне законодавство України з питань приватизації земельних ділянок, орендних земельних відносин та захисту своїх прав на землю.

Питання до обговорення:

- Формування та реєстрація земельних ділянок;
- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;
- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Отримання документів державної реєстрації на земельні паї.

Місце проведення: Дніпропетровська область, Синельниківський район, смт. Славгород, вул. Космонавтів 30.

11 грудня 2013 року

Засідання Робочої групи з агрокредитування дрібних і середніх сільгоспвиробників у рамках програми ОЕСР "Ініціативи з конкурентоспроможності Євразії", Київ

Чергове засідання Робочої групи з агрокредитування дрібних і середніх сільгоспвиробників проводиться 11 грудня 2013 року в Міністерстві аграрної політики

та продовольства України. На ньому буде презентовано новий проект ОЕСР «Запровадження схеми гарантування за кредитами дрібним і середнім сільгоспвиробникам» та робочий план його реалізації. Представники Проекту USAID AgroInvest візьмуть участь в обговоренні можливостей співпраці з новим проектом. Порядком денним засідання передбачає обговорення підходів до фінансової просвіти дрібних і середніх сільгоспвиробників. Проект USAID AgroInvest представить свою стратегію та план заходів з фінансової просвіти дрібних і середніх сільгоспвиробників та їх організацій.

Місце проведення: Міністерство аграрної політики та продовольства України, вул. Хрещатик, 24, Київ.

12 грудня 2013 року

Тренінг «Агротехнологічні знання для фінансових спеціалістів: польове рослинництво (на прикладі основних зернових та технічних культур). Основи технології, маркетингу і структура собівартості», м. Запоріжжя

12 грудня 2013 року Проект USAID AgroInvest проведе у Запоріжжі тренінг на тему «Агротехнологічні знання для фінансових спеціалістів: польове рослинництво (на прикладі основних зернових та технічних культур). Основи технології, маркетингу і структура собівартості». На заході буде презентована інноваційна концепція тренінгів з агротехнологій для фінансових спеціалістів партнерської фінансової установи – банку Метабанк. Презентація включає надання слухачам докладних посібників, довідкових матеріалів та відеокурсів з базових аспектів агротехнологій, які знаходять відображення у фінансових показниках діяльності сільгосппідприємств та визначають відповідну систему ризиків агрокредитування, а також пре- та пост-тестування набутих слухачами навичок агрокредитування.

Місце проведення: м. Запоріжжя.

12 грудня 2013 року

Тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників», Черкаська область

12 грудня 2013 року Проект USAID AgroInvest проводить тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників» для жителів Канівського району Черкаської області. У ході тренінгу учасники отримають необхідні знання щодо того, де можна отримати кредит на розвиток свого господарства, як обрати якісні кредитні послуги, уникнути несправедливих умов кредитування, правильно виконувати кредитний договір та захистити свої права у разі ви-

никнення проблем у процесі кредитування.

Тренінг проводиться за підтримки кредитної спілки «Кредит-Союз».

Місце проведення: м. Канів Черкаської області

12 грудня 2013 року

Навчальний семінар «Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями», Івано-Франківськ

12 грудня 2013 року Ресурсний центр з прав на землю, створений Земельною спілкою України за сприяння Проекту USAID АгроІнвест, спільно з Міністерством юстиції України проведе навчальний семінар на тему «Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями».

Мета заходу – надати учасникам інформацію про зміни в законодавстві, що регулює питання відведення та приватизації земель державної та комунальної власності, а також роз'яснити проблемні питання, що стосуються державної реєстрації земельних ділянок та прав на них.

На семінар запрошуються представники реєстраційної служби управлінь юстиції, державні нотаріуси, представники сільських, селищних, міських рад, районних адміністрацій, адвокати.

У ході семінару будуть висвітлені такі питання:

- Зміни в земельному законодавстві України щодо ведення державного земельного кадастру;
- Новий порядок державної реєстрації земельних ділянок;
- Особливості реєстрації прав на нерухоме майно з 1 січня 2013 року.
- Розпорядження землями комунальної власності після розмежування.

Місце проведення: Івано-Франківськ

13.11.2013

Навчальний семінар «Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями», м. Ужгород

13 грудня 2013 року Ресурсний центр з прав на землю, створений Земельною спілкою України за сприяння Проекту USAID АгроІнвест, спільно з Міністерством юстиції України проведе навчальний семінар на тему «Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них. Повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями».

Мета заходу – надати учасникам інформацію про зміни в законодавстві, що регулює питання відведення та приватизації земель державної та комунальної власності, а також роз'яснити проблемні питання, що стосуються державної реєстрації земельних ділянок та прав на них.

На семінар запрошуються представники реєстраційної служби управлінь юстиції, державні нотаріуси, представники сільських, селищних, міських рад, районних адміністрацій, адвокати.

У ході семінару будуть висвітлені такі питання:

- Зміни в земельному законодавстві України щодо ведення державного земельного кадастру;
- Новий порядок державної реєстрації земельних ділянок;
- Особливості реєстрації прав на нерухоме майно з 1 січня 2013 року
- Розпорядження землями комунальної власності після розмежування.

Місце проведення: Ужгород.

13 грудня 2013 року

Тренінг «Сучасне кролівництво. Елементи ефективних технологій у виробництві та збуту продукції кролівництва», АР Крим

13 грудня 2013 року відбудеться тренінг для сільгоспвиробників – членів кримських кредитних спілок на тему: "Сучасне кролівництво. Елементи ефективних технологій у виробництві та збуту продукції кролівництва». Метою тренінгу є ознайомлення учасників з сучасними тенденціями у кролівництві та передовим виробничим досвідом. Серед спікерів заходу – успішні кролівники з Південного регіону та представники компаній – постачальників обладнання для кролівництва, фахівці наукових установ та Міністерства агрополітики та продовольства АР Крим. Актуальність заходу визначається необхідністю технологічного розвитку дрібних виробників, що позитивно вплине на зростання їх кредитоспроможності. Тренінг проводиться у рамках спільної програми Проекту USAID АгроІнвест та кримських кредитних спілок, метою якої є стимулювати довгостроковий розвиток малих і середніх сільгоспвиробників – членів спілок. Одним із напрямів цієї програми є фінансування з боку кредитних спілок, покликане допомогти їх членам запровадити сучасні ефективні технології.

Місце проведення: м. Сімферополь, АР Крим.

16-17 грудня 2013 року

Тренінг «Основи проведення внутрішнього аудиту в кредитній спілці, що спеціалізується на кредитуванні малих та середніх сільгоспвиробників»,

Львів

16-17 грудня в рамках засідання Робочої групи з питань агрокредитування, створеної при ВАКС/ПЗВ за підтримки Проекту USAID AgroInvest, буде проведено тренінг «Основи проведення внутрішнього аудиту в кредитній спілці, що спеціалізується на кредитуванні малих та середніх сільгоспвиробників». Захід проводиться для спеціалістів кредитних спілок, що працюють в Західному та Центральному регіонах України.

Мета тренінгу – надання особам, що виконують функції внутрішніх аудиторів у кредитних спілках – учасниках Робочої групи, необхідних знань щодо принципів організації Служби внутрішнього аудиту в кредитних спілках; методів та процедур проведення аудиту, створення і ведення робочої документації, а також формування у них практичних навичок складання планів і програм проведення внутрішнього аудиту. Окремі аспекти тренінгу будуть присвячені особливостям спеціалізації на кредитуванні малих та середніх сільгоспвиробників.

Місце проведення: м. Львів.

17 грудня 2013

Круглий стіл з метою громадського обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції», Київ

17 грудня 2013 року Проект USAID AgroInvest разом із партнером – Асоціацією оптових ринків України – та компанією HIPAC проводить круглий стіл з метою громадського обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції»». Даний проект закону був підготовлений у рамках розробки попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Зелені ринки» за підтримки Проекту USAID AgroInvest.

Місце проведення: м. Київ

17 грудня 2013 року

Прес-конференція щодо підписання угоди про впровадження спільних заходів для прискорення реформування аграрного сектору, Київ

17 грудня 2013 року за сприяння та участі Проекту USAID AgroInvest відбудеться прес-конференція з нагоди підписання угоди про співпрацю між Всеукраїнською асоціацією сільських і селищних рад, Союзом учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України, Асоціацією фермерів та при-

ватних землевласників України та Національною асоціацією дорадчих служб України. Угода має на меті об'єднати зусилля чотирьох всеукраїнських асоціацій задля впровадження спільних заходів, які прискорять позитивні зрушення в аграрному секторі та сприятимуть соціально-економічному розвитку українського села.

Місце проведення конференції: інформаційне агентство RegioNews. м. Київ, вул. Хрещатик, 10-Б, 3-й поверх.

17 грудня 2013 року

Семінар для землевпорядників сільських та селищних рад Дніпропетровської області, Дніпропетровськ

17 грудня 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest - громадська організація «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області: проводить семінар на тему «Нормативно-правові принципи впровадження землеустрою в Україні. Новели земельного законодавства. Роль та функції землевпорядника сільської та селищної ради у формуванні земельної політики сільських та селищних рад». Учасники зустрічі: землевпорядники Дніпропетровського, Царичанського, Магдалинівського, Петриківського, Криничанського, Верхньодніпровського, Солонянського, Синельниківського, Томаківського, Новомосковського, Нікопольського, П'ятихатського районів Дніпропетровської області.

Мета заходу - інформування надавачів первинних юридичних послуг з питань чинного земельного законодавства України.

Питання до обговорення:

- Земля – основний ресурс сталого розвитку громади;
- Нормативно-правові принципи впровадження землеустрою;
- Повноваження місцевих рад в галузі земельних відносин;
- Роль та функції землевпорядника сільської та селищної ради у формуванні; земельної політики сільських та селищних рад;
- Новели земельного законодавства.

Місце проведення: м. Дніпропетровськ.

18 грудня 2013 року

Тренінг «Практичні поради щодо отримання кре-

дитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників», Львівська область

18 грудня 2013 року Проект USAID AgroInvest проводить тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників» для членів СОК «Віра». У ході тренінгу учасники отримають необхідні знання щодо того, де можна отримати кредит на розвиток свого господарства, як обрати якісні кредитні послуги, уникнути несправедливих умов кредитування, правильно виконувати кредитний договір та захистити свої права у разі виникнення проблем у процесі кредитування.

Місце проведення: м. Стрий Львівської області.

18 грудня 2013 року

Колективна консультація для жителів села Дружба, Криничанського району Дніпропетровської області

18 грудня 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest - громадська організація «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області: проводить зустріч з юристом жителів села Дружба Криничанського району Дніпропетровської області.

Учасники зустрічі: жителі села Дружба, власники особистих селянських та фермерських господарств.

Мета заходу – надання первинної юридичної допомоги в сфері земельних відносин та підвищення обізнаності сільських жителів, власників особистих селянських і фермерських господарств про чинне земельне законодавство України з питань приватизації земельних ділянок, орендних земельних відносин та захисту своїх прав на землю.

Питання до обговорення:

- Формування та реєстрація земельних ділянок;
- Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки;
- Нормативно-правова база орендних земельних відносин;
- Отримання документів державної реєстрації на земельні паї.

Місце проведення: Дніпропетровська область, Криничанський район, с. Дружба.

19 грудня 2013 року

Засідання Координаційної ради Дніпропетровської обласної організації органів місцевого самоврядування, Дніпропетровськ

У грудні 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest - громадська організація «Громадська платформа

впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» спільно з Дніпропетровською обласною асоціацією органів місцевого самоврядування проводить засідання Координаційної ради «Про досвід співпраці влади та громадських організацій у впровадженні земельної реформи у Дніпропетровській області на прикладі реалізації проектів USAID AgroInvest «Надання первинних та вторинних юридичних послуг сільському населенню та власникам особистих селянських та фермерських господарств у сфері прав власності на землю у Дніпропетровській області» та Міжнародного фонду «Відродження» «Земельна реформа без проблем».

Учасники заходу: керівництво координаційної ради Дніпропетровської обласної асоціації органів місцевого самоврядування (ДООАМС) (голова обласної ради Удод Е.Г., виконавчий директор ДООАМС Онікієнко В.Ф., керівники районних рад, представники органів місцевого самоврядування та громадських організацій.)

Мета заходу – інформування партнерів про результати реалізації проектів Громадською платформою, та заплановані напрямки діяльності у 2014 році.

Місце проведення: м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 2, кім. 520

19 грудня 2013 року

Ознайомча поїздка до Криму на базі СОК «Фрукти Криму», АР Крим

19 грудня 2013 року Проект USAID AgroInvest проводить ознайомчу поїздку для представників сільськогосподарських кооперативів та малих і середніх фермерів, що займаються вирощуванням овочів і фруктів, до СОК «Фрукти Криму». Мета поїздки – ознайомлення з кращими практиками організації роботи кооперативів зі збору та передпродажної підготовки і зберігання овочів та фруктів, збуту продукції.

Місце проведення: СОК «Фрукти Криму», с. Червоне, Сакський район, Крим.

19 грудня 2013 року

Презентація напрацювань Проекту «Первинні і вторинні юридичні послуги сільському населенню та власникам особистих селянських і фермерських господарств у сфері прав власності на землю», Київ

19 грудня 2013 року партнер Проекту USAID AgroInvest - громадська організація «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» проводить презентацію напрацювань Проекту USAID AgroInvest «Первинні і вторинні юридичні послуги сільському населенню та власникам особистих селянських і фермерських господарств у сфері прав власності на землю».

Учасники: представники Проекту USAID АгроІнвест, президент Земельної спілки України, перший заступник голови Дніпропетровської обласної ради, виконавчий директор Громадської платформи,

начальник Головного управління Держземагентства у Дніпропетровській області, начальник Реєстраційної служби Головного управління юстиції у Дніпропетровській області, народні депутати, представники громадських організацій, ЗМІ.

Мета заходу – розповсюдження інформації щодо роботи системи надання юридичних послуг у рамках Програми Проекту USAID АгроІнвест, поширення практичного досвіду Дніпропетровської області на всеукраїнському рівні. Відбудеться презентація відеоролика про шлях виконання проекту.

Місце проведення: Інформаційне агентство «Укрінформ», м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 8/16.

23 грудня 2013 року

Тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників», Дніпропетровська область

23 грудня 2013 року Проект USAID АгроІнвест проводить тренінг «Практичні поради щодо отримання кредитів та фінансової безпеки для малих та середніх сільгоспвиробників» для жителів Марганецького району Дніпропетровської області. У ході тренінгу учасники отримають необхідні знання щодо того, де можна отримати кредит на розвиток свого господарства, як обрати якісні кредитні послуги, уникнути несправедливих умов кредитування, правильно виконувати кредитний договір та захистити свої права у разі виникнення проблем в процесі кредитування.

Тренінг організований за підтримки кредитної спілки «Єднання через природній закон».

Місце проведення: м. Марганець Дніпропетровської області.

Чому власники віддаляються від землі?

Майже кожен четвертий власник земельних паїв сьогодні мешкає на значній відстані від них. Багато землевласників взагалі не мають стосунку до сільгоспвиробництва. Така ситуація значно ускладнює і без того непрості земельні відносини. Докладно про це – в інтерв'ю з фахівцем з аграрної політики Проекту USAID «АгроІнвест» Олександром МУЛЯРОМ.

- На початку земельної реформи її ініціатори прагнули передати землю сільськогосподарського призначення тим, хто її обробляє. Проте їх наміри було реалізовано неповною мірою. За даними опитування, проведеного Проектом USAID «АгроІнвест», на сьогодні лише 12% власників паїв обробляють свої земельні ділянки. Деякі з них взагалі мешкають в містах. Чому так сталося?

- Слід нагадати, що внаслідок паювання і приватизації земель сільськогосподарського призначення колективних сільськогосподарських підприємств власниками цих земель ставали лише їхні члени, включаючи й пенсіонерів. Тобто, на початку процесу приватизації земель колективних сільськогосподарських підприємств майже всі нові землевласники були сільськими жителями. Звичайно, вже тоді було зрозуміло, що не всі землевласники будуть безпосередньо займатися сільським господарством.

З початку процесу паювання і приватизації сільськогосподарських угідь пройшло вже понад 15 років, а тому, звісно, ситуація із землевласниками змінилася значною мірою. Понад 20% тих, хто отримував державні акти на право власності на землю, вже померли. Частина нинішніх власників земельних паїв завжди жила в містах, а землю вони одержали у спадок від своїх батьків чи інших родичів, які все життя працювали у сільському господарстві.

Інша частина землевласників працездатного віку змінила місце проживання через необхідність пошуку роботи. Адже лише протягом 2000-2010 років чисельність працюючих у сільськогосподарських підприємствах України скоротилася у 3 рази, а в деяких регіонах – у 5 разів.

Землевласників сьогодні можна знайти як в містах чи інших регіонах нашої держави, так і за кордоном, на заробітках. Не слід забувати й про тих, хто ще не оформив спадщину на земельну ділянку після смерті батьків чи родичів.

По-різному складаються людські долі, але всіх цих людей об'єднує одна проблема – вони географічно віддаляються від земельної власності і з цієї причини не надто опікуються нею. На сьогодні маємо таку картину: за даними згаданого вами соціологічного опитування,

проведеного Проектом USAID «АгроІнвест», понад 42% нинішніх власників земельних паїв ніколи не стояли на своїй землі, а майже третина – ніколи її не бачили навіть здалеку.

- Скільки власників земельних паїв через різні причини географічно віддалилися від них і як це позначається на земельних відносинах?

- Близько 25% власників земельних паїв сьогодні мешкає у містах чи інших регіонах. Є такі села, де вже 70% землевласників не проживає біля їхньої земельної власності. Не всіх їх цікавить доля земельних ділянок. Багато з них рідко приїждять в села, а то й зовсім не навішуються. Тому часто призабуті земельні ділянки або не обробляються, або обробляються без відомо землевласників. І це є проблемою.

Сільськогосподарським підприємствам та фермерам боязко орендувати призабуті власниками земельні ділянки. Вони не знають, кому сплачувати орендну плату. І тому часто ходять по лезу ножа, бо у будь-який момент можуть опинитися у полі зору контролюючих органів через можливі порушення чинного законодавства. Але що ж робити, якщо призабуті гектари розташовані у центрі поля, яке орендується? Тому і доводиться орендарям ризикувати.

- Теоретично це виглядає саме так, але практика доводить, що часто орендарі не зважають на чинне земельне законодавство, і ті ж правоохоронні, контролюючі органи роблять вигляд, ніби нічого не сталося. Чому так виходить?

- Тому що відсутні напрацювання, як вийти з цієї ситуації. Насправді вона нікого не влаштовує. Слід знову підкреслити, що ми говоримо і про відумерлу спадщину, і про невитребувані земельні ділянки, і про оформлену власність людей, які проживають далеко від своїх земельних ділянок.

- Деякі сільські голови стверджують, що проблема, яку ми обговорюємо, надумана. Мовляв, місцеві органи влади спроможні знайти власників земельних паїв, де б вони не мешкали. Та чи мають вони для цього достатньо повноважень та ресурсів?

- Питання не лише про повноваження та ресурси, необхідні для того, аби знайти землевласників та налагодити

ти зв'язки з ними. Питання набагато ширше – а хто дбатиме про земельні ділянки, чиї власники знаходяться далеко від розташування їхньої власності? Хто відстоюватиме їхні інтереси в орендних відносинах, хто стежитиме за збереженням ґрунтів на їхніх земельних ділянках?

Місцеві органи влади не мають повноважень втручатися у стосунки приватних землевласників та підприємців-орендарів. А тому захист інтересів власників земельних паїв здебільшого перебуває в руках самих власників.

- Чи реально в українських умовах запровадити систему дистанційного управління земельною власністю, і що для цього треба зробити?

- Усі можливі підходи до покращення управління земельною власністю мають бути ретельно вивчені і проаналізовані. Намагання покращити це управління в інтересах дрібних землевласників є цілком позитивним та надзвичайно актуальним, адже підвищення їхньої організованості, безперечно, сприятиме зростанню вартості їхньої власності. Вже є деякі напрацювання, а також приклади щодо формування асоціацій дрібних землевласників з метою представництва та захисту їхніх інтересів.

Також розглядаються можливості формування обслуговуючих кооперативів із цією метою, звичайно, враховуючи необхідність внесення змін у відповідне законодавство. Заслугою є вивчення ідея запровадження послуг з управління власністю як окремого бізнесу. Важливим тут є висока довіра, дійсний захист інтересів землевласників. Також важливою є підтримка з боку держави, зокрема, щодо статусу таких організацій.

У будь-якому разі масштаби проблеми віддаленості громадян від своєї земельної власності будуть лише збільшуватися, а актуальність організованості землевласників в питанні управління своїми земельними ділянками зростатиме. Без відповідних дієвих заходів доля земельних ділянок вирішуватиметься без їхніх власників, що часто відбувається вже сьогодні.

- Які функції можуть виконувати такі організації з управління власністю?

- Понад усе, це питання представлення та кращого відстоювання інтересів землевласників в орендних відносинах. А це і краще врахування інтересів власників паїв при укладанні договорів оренди, питання збереження якості ґрунтів при використанні земельної ділянки відповідно до договору оренди, питання вчасного отримання орендної плати, вирішення спірних питань, що виникають під час дії орендного договору. Можуть краще вирішуватися інші питання, що виникають у зв'язку із земельною власністю. Голов-

ними результатами мають стати збережена власність, отримання очікуваних доходів від її використання та гарна перспектива зростання вартості власної земельної ділянки.

Слід сказати і про вигоди, які отримають орендарі за умови, якщо ринок оренди землі стане організованішим. Адже сьогодні вони витрачають дуже багато зусиль на оформлення орендних відносин. За даними соціологічного опитування «АгроІнвесту», до 60% керівників сільськогосподарських підприємств вважають великим обсяг часу та зусиль, які вони витрачають на укладення договорів оренди. Понад половини цих керівників (54%) оцінюють накладні витрати, пов'язані з орендою земельних ділянок (паїв), як значні.

- У проекті Закону України «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» є положення, яке містить кілька обмежувальних норм. Згідно з ними, потенційний покупець земельної ділянки мусить мати серйозний намір займатися сільськогосподарством і мешкати від цієї ділянки на відстані, яка не перевищує 20 кілометрів. Чи варто запроваджувати такі жорсткі вимоги в умовах, коли частина нинішніх власників земельних паїв вже не має жодного стосунку до сільського господарства і часто мешкає від них на відстані кількох сотень кілометрів?

- Щиро сподіваюсь, що норма про 20 кілометрів буде скасована як така, що не витримує жодної критики щодо її практичного застосування. Також має бути вивчене питання її конституційності.

Тепер щодо положень законопроекту про те, що потенційний покупець-фізична особа мусить мати намір переважно власною або сімейною працею вести на земельній ділянці самостійне товарне сільськогосподарське виробництво. Важливо розуміти, що таким чином формуватимуться різні категорії землевласників. Нових власників землі будуть контролювати щодо їхньої власної праці на придбаній землі, тоді як нинішніх власників така вимога не стосуватиметься. Тобто, цілком ймовірно, що на одному й тому самому полі до одних землевласників висуватимуться одні вимоги, а до інших – інші. Небезпека застосування подвійних стандартів полягає у спричиненні додаткових соціальних протиріч. Це ще раз підтверджує, наскільки виваженими мають бути кроки щодо вдосконалення таких чутливих відносин, як земельні.

Максим НАЗАРЕНКО,

Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань

13.11.2013

Микола Гриценко: «Настав час зробити ставку на розвиток сімейних фермерських господарств»

Невдовзі вітчизняне фермерство може зазнати істотних змін. Дедалі частіше в експертному середовищі лунають пропозиції про необхідність розмежування фермерських господарств на сімейні і просто фермерські. Докладно про це – в інтерв'ю з керівником напрямку «Розвиток ринкової інфраструктури» Проекту USAID «АгроІнвест» Миколою ГРИЦЕНКОМ.

- За офіційно статистикою, в Україні понад 40 тис. фермерських господарств. А скільки їх насправді?

- Насправді їх стільки і є. Тому що це юридично зареєстровані особи, які мають статут. Є облік загальної кількості фермерських господарств. Тож ця цифра досить правдива.

Інша справа – скільки фермерських господарств працює? Насправді багато з них вже тривалий час не займаються виробництвом сільськогосподарської продукції.

А друге питання – скільки в Україні фермерських господарств, які відповідають філософії цього визначення? Тому що сьогодні ми маємо фермерські господарства, які обробляють від кількох десятків до кількох десятків тисяч гектарів землі.

Сьогодні фермерське господарство нерідко де-юре може бути фермерським, а де-факто – сільськогосподарським підприємством. Воно передбачає підприємницьку діяльність, що ґрунтується на найманій робочій силі. Тобто, зі сторони наймаються люди, а хтось один управляє ними. І той, хто ними управляє, називається головою фермерського господарства.

Тому, на мою думку, доцільно внести зміни до закону «Про фермерське господарство» з тим, аби визначитися та чітко розмежувати такі фермерські господарства. І при цьому врахувати міжнародний, зокрема, європейський досвід.

- Чому виникає потреба у чіткішому розумінні, що таке фермерське господарство?

- Якщо ми говоримо, що політика Президента та уряду України спрямована на підтримку фермерських господарств, то маємо розуміти, про які фер-

мерські господарства йдеться, та кому саме слід надавати допомогу: різні преференції, бюджетну підтримку тощо.

Потреба у такому сприянні залишається очевидною. Всім відомо, що невеликим фермерським господарствам набагато складніше виживати в нинішніх економічних умовах, ніж великим агроформуванням.

І така допомога має бути адресною. Тоді державні кошти не розпорозувалися б серед усіх господарств. Навіть якщо вони вважають себе фермерськими, а, по суті, є сільгосппідприємствами.

- На які преференції ще можуть претендувати фермерські господарства, які повною мірою відповідають своєму статусу?

- На сьогоднішній день всі юридичні особи, які мають статус виробника сільськогосподарської продукції, а це і фермерські господарства, і сільськогосподарські підприємства, перебувають на спрощеній системі оподаткування. Йдеться про те, що в майбутньому у податковій політиці можуть статися зміни. Для великих аграрних формувань спрощена система оподаткування може бути скасована. Натомість нею і надалі мали б користуватися фермерські господарства, які є дійсно фермерськими.

- Які господарства можна вважати дійсно фермерськими?

- Давайте пошлемося на міжнародний досвід. В усьому світі існує таке поняття, як сімейне фермерське господарство. Це коли господарює родина. Тобто, використовується праця виключно членів однієї сім'ї.

У деяких країнах законодавство дозволяє

таким господарствам залучати найману робочу силу, проте воно чітко регламентує, скільки саме може бути таких найманих працівників. Приміром, два, три або п'ять.

Зазвичай, найману робочу силу залучають на сезонні роботи. По тому, як вони закінчуються, таких працівників звільняють.

Як бачимо, сторонні люди не можуть працювати на сімейній фермі на постійних засадах. Якщо в Україні запровадити такий підхід, то фермерських господарств значно поменшає, але це будуть дійсно фермерські господарства у повному розумінні цього слова.

- Такі обмеження можуть поширюватися і на земельні площі, які обробляють сімейні фермерські господарства?

- В інших країнах подібні обмеження практикуються рідко. Вони зустрічаються, але обумовлюються видом сільськогосподарської діяльності і прив'язуються до кількості членів сім'ї (фермерського господарства), які будуть працювати на фермі..

Наприклад, якщо сімейне фермерське господарство займається тваринництвом, то воно, як правило, не може утримувати більше 50-60 голів дійного стада. Адже їх треба належним чином доглянути, нагодувати. На все це потрібен час, кошти, інші ресурси.

Для утримання такого поголів'я великої рогатої худоби сімейному фермерському господарству слід мати близько 200 гектарів землі. Стільки її необхідно для формування кормової бази.

Якщо сімейне фермерське господарство займається вирощуванням овочів у закритому ґрунті, то загальна площа теплиць може складати 5-10 гектарів. А інакше без найманої робочої сили, яка працює на постійних засадах, не обійтись.

Але якщо сімейне фермерське господарство у степовій зоні займається виробництвом зернових культур, то за наявної сучасної техніки воно здатне самостійно обробляти 2-3 тис. гектарів.

- Може, варто визнати ці параметри офіційно і, керуючись ними, розмежувати господарства на сімейні фермерські і просто фермерські, які роблять ставку на найману робочу силу?

- На мою думку, ми маємо орієнтуватися не на земельні площі, що перебувають в обробітку, а на інший показник. Якщо сімейне фермерське господарство займаєть-

ся вирощуванням технічних і зернових культур, його не можна обмежувати 100 гектарами. Тому що, вирощуючи ці культури на такій площі, воно ніколи не матиме достатньої рентабельності. А відтак, з часом збанкрутує.

Інша річ, якщо вирощувати овочі. У такому разі 100 гектарів цілком вистачить, і сімейне фермерське господарство при високій організації праці виявиться успішним.

Найголовнішим індикатором у даному разі має бути економічна ефективність ведення сімейного фермерського господарства на тій чи іншій площі.

- Крім сімейних фермерських господарств, за логікою, в Україні можуть існувати просто фермерські господарства?

- Сьогодні, зважаючи на наші умови, нереально заборонити фермерським господарствам використовувати найману робочу силу. А тим більше - переформатувати їх у сільгоспідприємства. Звісно, якщо у своїй діяльності вони роблять ставку саме на таку робочу силу.

Ми сьогодні говоримо про інше – про те, що в законі «Про фермерське господарство» слід зробити розмежування між сімейними фермерськими та іншими фермерськими господарствами, дати їм визначення і нічого не ламати.

Навіщо нам треба визначитися у тому, які фермерські господарства можна вважати сімейними? Для того, щоб на законодавчому рівні створювати найбільш сприятливі умови для їх розвитку, для надання їм переваг у сфері державної, інвестиційної підтримки, для запровадження механізму спрощеної реєстрації, бухгалтерського обліку, звітності тощо.

Якщо держава продемонструє, що належним чином опікується, в першу чергу, цією категорією фермерських господарств, це сприятиме значному збільшенню їх числа за рахунок особистих селянських господарств, які на сьогодні вже де-факто є сімейними фермерськими господарствами. Настав час для розробки механізмів та стимулів для їх залучення до категорії повноправних сільськогосподарських товаровиробників.

Тарас ТЕРНІВСЬКИЙ,

Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань

19.11.2013

Сільськогосподарське дорадництво прокладає Україні шлях до Європи

Дорадчі служби, про які в Україні дотепер мало дбають на державному рівні, насправді відіграють значну роль. І не лише в розвитку малого та середнього бізнесу в аграрному секторі, а й у визначенні європейської перспективи нашої країни. Невипадково цей напрям діяльності в Угоді про Асоціацію Україна-ЄС визнається як особливо важливий.

- Як ви оцінюєте ситуацію, що склалася в українському дорадництві?

- Якщо говорити загалом, то ситуацію можна оцінити як доволі складну. І, насамперед, через те, що на сьогодні не існує державної підтримки на національному рівні.

Водночас кожна складна ситуація дає поштовх для розвитку. Сільськогосподарські дорадчі служби почали активніше працювати з місцевими органами влади. І це є доброю формою підтримки їх діяльності.

- Чому державні органи не приділяють належної уваги дорадництву?

- З одного боку, дався взнаки економічна криза. Вона негативно позначилася на спроможності державного бюджету фінансувати сільськогосподарську дорадчу діяльність.

З іншого боку, на державному рівні, на жаль, є певне нерозуміння тієї ролі, яку відіграє малий та середній бізнес в українському сільському господарстві. А для нього дорадчі служби вкрай потрібні. У підприємницькій сфері найтяжче - ухвалювати рішення. Без потрібної інформації вони можуть виявитися хибними.

Щоправда, спостерігаються й певні зміни. Так, Міністерство аграрної політики та продовольства заявляє про свою підтримку малого та середнього бізнесу, кооперації, особистих селянських господарств. І ми сподіваємося, що від декларацій вже найближчим часом воно перейде до конкретних дій. Якщо це станеться, то попит на послуги дорадників істотно підвищиться.

- Хто є основним користувачем ваших послуг?

- Це – малий та середній бізнес. Йдеться про

фермерів, власників особистих селянських господарств, підприємців, які займаються переробкою та збутом сільськогосподарської продукції. Невеликий бізнес не може собі дозволити тримати в штаті агрономів, юристів, землевпорядників та інших фахівців. Натомість сільськогосподарська дорадча служба дає можливість малим та середнім сільгоспвиробникам користуватися тими послугами, які на даний момент для них залишаються недоступними.

- Дорадники надають свої послуги безкоштовно чи за них треба платити?

- Сільськогосподарське дорадництво є професійною діяльністю. Отже, за неї хтось повинен платити.

Є два види оплати сільськогосподарських дорадчих послуг. Перший – це коли платить приватний замовник. Тобто, фермер, власник особистого селянського господарства, підприємець. Та, на жаль, тут, зазвичай, з'являються проблеми. Бо середньостатистичний сільський мешканець здебільшого живе на межі бідності і часто не може платити за дорадчі послуги.

Інший вид оплати – це коли платником дорадчих послуг є держава. На цьому ґрунтується європейська та світова практика сільськогосподарського дорадництва.

Чому держава займається таким «меценатством»? Тому що соціальний та економічний ефект від оплати державою таких послуг є набагато більшим, ніж державні витрати. Фермер, який завдяки одержаним новим знанням отримує більший прибуток, до бюджетів різних рівнів у вигляді податків сплатить значно більше коштів.

- Якщо державна підтримка відсутня, а цільова аудиторія, яку ви обслуговуєте, залишається

ся малогрошовитою, то за чий кошт тоді утримується дорадництво в Україні?

- Ми вже говорили, що одним із джерел фінансування є місцеві бюджети. Наприклад, Полтавська обласна дорадча служба тісно співпрацює з місцевими органами влади.

Значним джерелом для оплати сільськогосподарських дорадчих послуг залишаються проекти міжнародної технічної допомоги. Зокрема, на їх коштах практично повністю побудовано діяльність Львівської аграрної дорадчої служби. Та я не вважаю такий підхід перспективним. Річ у тому, що технічні проекти працюють недовго. Вони закриваються по тому, як тільки виконують поставлені перед ними завдання.

Моя думка – технічні проекти можуть надати сільськогосподарським дорадчим службам лише стартову швидкість, а розгорнути свою діяльність вони повинні самостійно та за допомогою держави, в першу чергу.

- Які проекти міжнародної технічної допомоги проявляють у цьому питанні особливу активність?

- Якщо дивитися ретроспективно, то було чимало проектів міжнародної технічної допомоги від різних урядів, різних країн – Європейського Союзу, Нідерландів, США. Сьогодні найбільшими гравцями на ниві підтримки сільськогосподарської дорадчої діяльності залишаються уряд Канади та Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), яке реалізує Проект «АгроІнвест».

Якщо канадська підтримка здебільшого зосереджена на місцевому рівні, то Проект USAID «АгроІнвест» більше сконцентрований на створенні інституційних умов для розвитку сільськогосподарської дорадчої діяльності. Сьогодні він надає підтримку Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб. Проект USAID «АгроІнвест» також підтримує дорадчу діяльність через надання допомоги в розвитку кооперації на селі. Адже роботу зі створення та підтримки діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, зазвичай, виконують дорадчі служби.

- Коли дорадчі служби запроваджувалися в Україні, то пропонувалися їх різні моделі. Чи виправдав себе такий багатоваріантний підхід?

- Дійсно, в Україні створювалися дорадчі служби за дуже різними моделями. З одного боку, це ніби був позитив, бо можна було випробувати різні моделі в українських умовах. З іншого боку, така багатомодельність стає і проблемою. Дорадчі служби, які працюють за різними моделями, мають і різні підходи до роботи зі своїми клієнтами, по-різному налаштовані на роботу з місцевими органами влади.

В ідеалі хотілося б, щоб існували певні єдині зрозумілі стандарти роботи дорадчих служб. Це набагато спростило б роботу самим фермерам, бо вони б знали загальні підходи – за що платять, які їм послуги надаються, яку відповідальність на себе бере дорадча служба. Але такого єдиного підходу наразі немає. Сьогодні дорадча служба як система лише формується.

- Які особливості цих моделей і яка з них є найбільш прийнятною для України?

- У нас дорадчі служби працюють у різних організаційно-правових умовах. Їх створюють у формі благодійних, громадських організацій, товариств з обмеженою відповідальністю, структурних підрозділів наукових чи освітніх організацій.

Ненормально, коли громадська організація консультує сільгоспвиробників, як ті мають працювати на землі. У неї інші завдання. Найбільш ефективними себе сьогодні зарекомендували дорадчі служби, створені у формі господарських товариств. Вони розглядають свою роботу як бізнес.

Сільськогосподарське дорадництво є справді соціально зорієнтованим бізнесом, за який повинна платити держава. Тож треба запроваджувати бізнесовий підхід. Якщо ж громадські організації розглядають дорадництво як громадську діяльність, то це знижує їх рівень професійності. До того ж у цьому разі деякі клієнти вважають, що за такі послуги не треба платити. Отже, ми стимулюємо споживацькі настрої.

- Чим ще відрізняються різні моделі дорадництва?

- Американська модель – це дорадництво, побудоване на базі університетів. На жаль, в Україні університети за своїми підходами та методами роботи дуже відрізняються від американських. Український університет – це, в першу чергу, навчальний

центр, а американський – дослідницький центр. Американський науковець більше зорієнтований на результат дослідницької роботи, а український - на класичні дослідження або на навчання.

Як наслідок університетська модель не прижилася в Україні. Потуги створити такі дорадчі служби провалилися у Вінницькій області, в інших регіонах.

Загальної європейської моделі як такої не існує. Наприклад, німецька модель зорієнтована переважно або на аграрні палати, або на приватний бізнес. На Полтавщині створювалася така модель. Вона є доволі прагматичною і для її вдалого застосування потрібна лише певна підтримка з боку держави.

Якщо говорити про данську модель дорадчої служби, то вона працює через об'єднання фермерів. Це практично організація, підконтрольна фермерам. На жаль, в Україні фермери ще не проявляють такої активності щодо створення власної системи консультування.

Польська та французька моделі побудовані на державному дорадництві. Якщо для французів це традиційна система, яка реалізується через аграрні палати, то в Польщі це виключно державні структури. І, як показує практика, для країн з перехідною економікою найприйнятнішою є модель, коли є державний осередок і він фінансується ритмічно. А потім уже можна перейти і до приватизації цих дорадчих служб, як це сталося в Британії. Там щойно уряд побачив, що фермер може платити за дорадчі послуги, то розпочався процес приватизації дорадчих служб.

- Ви вже дещо сказали про те, як складається ситуація з дорадництвом у Полтавській та Львівській областях. А як вона виглядає в інших регіонах країни?

- Хочу відзначити роботу Дніпропетровської обласної сільськогосподарської дорадчої служби. Вона подає приклад тісної співпраці як з місцевими органами влади, так і з проектами міжнародної технічної допомоги.

Доволі добре працюють, хоча й не так масшта-

бно, дорадчі служби в Запорізькій, Луганській, Кіровоградській, Одеській областях. Значно гірша ситуація на Сумщині, Рівненщині... Практично заново відновлює свою роботу дорадча служба на Волині.

На жаль, мушу відзначити й таке. Ми мали єдину державну дорадчу службу з розгалуженою мережею в АР Крим. Тривалий час вона працювала хай і не бездоганно, але системно. Однак з незрозумілих причин кримською владою була ліквідована.

- Які перспективи розвитку дорадництва в Україні ви бачите?

- Дорадництво як система не складеться в Україні, якщо не буде малого і середнього бізнесу. Це позиція нашої Асоціації.

Інші наші надії та перспективи пов'язані з євроінтеграційними процесами. У Регламенті № 73/2009 Ради ЄС про заснування спільних правил для схем прямої підтримки фермерів у рамках Спільної сільськогосподарської політики і про заснування деяких схем підтримки для фермерів

чітко записано: кожна країна – член ЄС повинна мати систему консультування фермерів, тобто, дорадництва. Якщо ми говоримо про євроінтеграцію, ми також повинні будемо мати таку систему. В іншому разі українські фермери програватимуть у конкурентній боротьбі європейським.

До слова, дорадництво прокладає шлях нашої країни до Європи. В Угоді про Асоціацію Україна-ЄС йому відводиться особливе місце. Зокрема, у статті 404-й зазначається, що сторони зобов'язуються всіляко сприяти розвитку дорадництва і все робити для того, аби воно стало доступним для кожного фермерського та особистого селянського господарства.

Михайло ВЕРНИГОРА,

Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань

28.11.2013

Чи можна продовольчу безпеку держави забезпечити лопатою та граблями?

Особисті селянські господарства мають істотний потенціал для розвитку вітчизняного сільського господарства. І за правильної державної політики у цій царині вже найближчим часом можна домогтися не лише модернізації аграрної галузі, а й поповнити державну скарбницю. Таку думку обстоює керівник напрямку «Розвиток ринкової інфраструктури» Проекту USAID «Агроінвест» Микола ГРИЦЕНКО. Хіба що додає: задля цього згадана категорія дрібних сільських бізнесменів повинна змінити свій статус. Так зав'язалася наша з ним розмова.

- Чому особисті селянські господарства називають «українським феноменом»?

- Тому що сьогодні в Європі важко знайти категорію виробників сільськогосподарської продукції, які не мають юридичного статусу, не є юридичними особами, і дія яких навіть чітко не регламентована на законодавчому рівні.

Цим питанням можна було б не перейматися, якби в Україні воно не стосувалося величезної категорії виробників сільськогосподарської продукції. Йдеться про 4 млн. господарств (за іншими оцінками – 4,5 млн.), які позиціонуються як особисті селянські. Це справжній феномен, адже тут криється чимала «дірка» в питаннях оподаткування, збуту продукції прозорими цивілізованими шляхами.

- Які господарства належать до категорії особистих селянських?

- Це доволі складне питання. Маємо Закон України «Про особисте селянське господарство» від 2003 року, який визначає, що це господарська діяльність, яка проводиться без створення юридичної особи фізичною особою індивідуально або особами, які перебувають у сімейних чи родинних відносинах і спільно проживають. Цим законом також визначено, що для ведення особистого селянського господарства використовують земельні ділянки розміром не більше 2 гектарів, які можуть бути збільшені лише у разі отримання в натурі земельної частки (паю). Однак нині цей закон втратив актуальність і на практиці є не дієвим. Разом з тим, чинний Закон України «Про сільськогосподарський перепис», який дає визначення, хто такі «виробники сільськогосподарської продукції», включає до цієї категорії «домогосподарства», а не «особисті

селянські господарства».

Згадуючи домогосподарство, ми досить часто маємо на увазі, що є будинок і прибудинкова територія, оті колишні 60 соток, на якій господарі виробляють продукцію для забезпечення переважно власних потреб. Особисті селянські господарства передбачають більші обсяги обробітку землі та виробництво товарної сільськогосподарської продукції. Але ж вони – і не фермери!

Думаю, просто настав час визначитися, в якому організаційно-правовому полі мають діяти особисті селянські господарства. Без цього аграрна галузь тупцюватиме на місці.

- Який внесок особистих селянських господарств у вітчизняну аграрну економіку?

- Характеризуючи роль особистих селянських господарств, можна без перебільшення стверджувати, що ці господарства на повну міру забезпечують продовольчу безпеку держави сільськогосподарською продукцією, яка є трудомісткою і виробляється, будемо прямо казати, переважно лопатою і граблями. Так, за даними статистичної звітності «Сільське господарство України», у 2012 році господарства населення виробили понад 90% картоплі, овочів – 86%, молока – 78%, м'яса яловичини – 75% та свинини – 57%. Наведені цифри вражають і однозначно засвідчують, що держава не може залишатись осторонь цієї багатомільйонної категорії виробників і має забезпечити підняття їх правового, податкового, соціального статусу на рівень, щонайменше не нижчий за інші категорії сільськогосподарських товаровиробників.

- Чи достатньою мірою держава сьогодні дбає про особисті селянські господарства та їх власників?

- Якщо розділити особисті селянські господарства за їх спеціалізацією, то можна сказати, що впродовж двох останніх років держава спрямувала певну фінансову підтримку на сферу тваринництва. Вона задекларована, передбачена в бюджеті. Це доплата за збереження молодняка поголів'я, це компенсація вартості закупівлі доїльних апаратів тощо. На місцях у деяких регіонах також виділяють невеликі кошти з обласних бюджетів. Тобто, відбувається реалізація державної політики, спрямованої на збереження та розширення поголів'я молочного стада і збільшення продукції тваринництва.

А от у сфері плодоовочівництва такої підтримки немає.

- Останнім часом висловлюється думка про необхідність переведення частини особистих селянських господарств до категорії сімейних фермерських господарств. Чим це зумовлено?

- Якщо ми прагнемо розвивати та модернізувати сільськогосподарське виробництво, запровадити стандарти Європейського Союзу, то всі виробники сільськогосподарської продукції повинні мати рівне законодавче поле для організації своєї діяльності і працювати в рівних податкових умовах. Отже, особисті селянські господарства мають поступово змінювати статус фізичних осіб і реєструватися юридичними особами.

Де-факто більшість із них і сьогодні вже є сімейними фермерськими господарствами. Працюють на двох, а інколи й більше гектарах (коли відбувається приєднання паїв) землі, мають із десяток корів, поряються своєю родиною. Але де-юре вони залишаються особистими селянськими господарствами, отже, користуються іншою системою оподаткування, мають організаційні та фінансові проблеми при збуті своєї продукції переробним та іншим підприємствам, які є юридичними особами.

Тож держава мала б запровадити такі економічні механізми й стимули, які б спонукали цих людей реєструватися як сімейні фермерські господарства. Звісно, цього не зробиш одномоментно, не варто чинити і в примусовому порядку. На мою думку, попервах треба створити пільгові умови реєстрації, спрощений облік і чітку та прозору систему оподаткування, яка б показувала, що вигідно бути зареєстрованим сільгоспвиробником.

- Яким критеріям мають відповідати особисті селянські господарства, щоб перетворитися на сімейні фермерські господарства?

- Особисті селянські господарства мають виробляти сільськогосподарську продукцію не лише для забезпечення потреб своєї сім'ї, а й як товар для реалізації.

Друга ознака сімейного фермерського господарства полягає в тому, що вся робота виконується членами цієї родини – без найманої робочої сили. Хіба що можливо передбачити виключення для сезонних робіт, особливо, збору врожаю, коли тимчасово можна залучати робочу силу, однак обмежувати кількість найманих робітників.

- Яку вигоду матимуть ті особисті селянські господарства, які переформатуються на фермерські господарства сімейного типу?

- Наші дослідження показують, що особисті селянські господарства, які виробляють товарну сільськогосподарську продукцію і намагаються її збути, зокрема, через сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, втрачають 6-10% свого доходу у порівнянні з фермерськими господарствами.

Після реєстрації сімейним фермерським господарством воно автоматично набуває статусу виробника сільгосппродукції, відповідно підпадаючи під зовсім іншу систему оподаткування, у першу чергу, щодо податку на додану вартість. Отже, автоматично отримуватиме вищий дохід від збуту своєї продукції. До того ж такі господарства зможуть отримати й більший доступ до кредитних ресурсів, мати перспективи розвитку, технічного та технологічного оновлення.

Якщо ми говоримо, що сімейні фермерські господарства мають бути основою розвитку сільських поселень, то маємо врахувати європейський досвід. У європейських країнах, зокрема, в Польщі, створені та ефективно діють так звані Європейські аграрні фонди розвитку сільської місцевості. Нам теж треба зорієнтуватися на такі підходи, на створення такого фонду.

Необхідно ухвалити державні програми підтримки розвитку сімейних фермерських господарств. І встановити преференції щодо їх оподаткування, бо цій категорії сільгоспвиробників працювати набагато складніше, ніж великим агрохолдингам, які займаються виробництвом високодохідних технічних і зернових культур.

- Ми зачіпаємо економічні питання, але ж є і соціальні аспекти, які повинні спонукати особисті

селянські господарства перейти до розряду сімейних фермерських?

- Можна згадати ще один феномен цієї категорії виробників. Виробляючи товарну продукцію, яка є внеском у продовольчу безпеку держави, вони собі не заробляють пенсії та, по суті, не мають належного соціального захисту. Бо не роблять відрахувань до пенсійних та інших соціальних фондів. Згаданий Закон України «Про особисте селянське господарство» визначає, що члени таких господарств беруть участь у державному соціальному страхуванні на добровільних засадах, тобто, самі на свій розсуд мають сплачувати соціальні внески. У цьому контексті сьогодні абсолютно незахищені молоді члени особистих селянських господарств, які не мають пенсійного майбутнього.

Крім того, за визначенням чинного законодавства, члени особистих селянських господарств є особами, які забезпечують себе роботою самостійно і, відповідно до Закону України «Про зайнятість населення», належать до зайнятого населення, що, в свою чергу, створює проблеми при зверненнях незайнятих членів у центри зайнятості.

- Чим держава вже найближчим часом може допомогти особистим селянським господарствам, які захочуть перетворитися на сімейні фермерські?

- Сьогодні в Україні є державний фонд підтримки розвитку фермерських господарств. Хоча останніми роками він не має бюджетного наповнення, в ньому враховані можливості підтримки різних категорій фермерів – скажімо, підтримка створення відокремленої фермерської садиби, молодих фермерів тощо. У рамках цього фонду можна було б передбачити спеціальний напрям, спеціальний бюджет і спеціальну програму підтримки створення сімейних фермерських господарств. Можливо, слід чітко записати, що підтримка діє впродовж перших трьох-п'яти років при переході від статусу особистого селянського до статусу сімейного фермерського господарства. Це був би економічний механізм, окрім податкового, який стимулював би цей процес.

- На вашу думку, скільки нинішніх особистих селянських господарств фактично вже є сімейними фермерськими господарствами і такими, які готові змінити свій статус на статус

фермерського господарства?

- Можна припустити, що сьогодні не менше 20% могли б зареєструватися і працювати за юридично-правовою формою сімейного фермерського господарства. Особливо це стосується тих господарств, де працює молодь, яка хоче бачити свою перспективу, мати соціальний захист.

- Що може дати державі таке зростання кількості фермерських господарств?

- Фермерські господарства – це виробники сільськогосподарської продукції, які мають відповідний державний статус, відповідний економічний і фінансовий вплив.

Особисті селянські господарства, перетворюючись на сімейні фермерські господарства, підпадають під дію норм Податкового кодексу, які на сьогодні створюють пільгові/сприятливі умови діяльності сільськогосподарських товаровиробників, зокрема, фермерських господарств. Це, в свою чергу, ліквідувало б податкові ножиці, які стримують вихід продукції особистих селянських господарств на прозорі ринки збуту. Можна навести такі цифри: нині до 40% молока, а то й більше, проходить поза офіційними каналами, до 80% овочів продається з поля, тобто, за готівку – посередникам. Це стосується й всієї іншої продукції, окрім зернових і технічних культур.

Отже, ця продукція не потрапляє до податкового поля.

При врегулюванні цих питань, організації офіційних ринків збуту продукції особистих селянських господарств вони б отримали додатковий дохід на рівні 4-5 млрд. грн. Крім того, за нашими попередніми розрахунками, у цьому випадку бюджеті різних рівнів та соціальні фонди також могли б отримати доходи на рівні не менше 4 млрд. грн. на рік.

Ми підійшли до необхідності впорядкувати ці питання. І, переконаний, нові фермери зможуть добре попрацювати і на користь держави, і задля власної вигоди.

Тарас ТЕРНІВСЬКИЙ,

Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань

30.11.2013

АгроІнвест у ЗМІ

- [Сільським жінкам розповідали про інтегрування ґендерних підходів до процесів розвитку села](#)
- [Сільськогосподарське дорадництво прокладає Україні шлях до Європи](#)
- [Реформирование фермерских хозяйств](#)
- [Решение проблем с реализацией плодо-овощной продукции](#)
- [У Харкові побудують величезний оптовий ринок сільськогосподарської продукції. В Києві презентували національний проект](#)
- [Інформаційний бюлетень незалежної Експертної громадської ради з питань цінової ситуації на аграрному ринку](#)
- [АгроІнвест провів тренінг «Ефективне просування кредитних продуктів для сільгоспвиробників»](#)
- [АгроІнвест та кредитна спілка "Кредит-Союз" провели тренінг для сільгоспвиробників](#)
- [Олександр Каліберда: Надмірна зарегульованість ринку земель призведе до зниження ціни і відсутності попиту](#)
- [Будущее украинского аграрного сектора за фермерскими хозяйствами](#)
- [Украинским овощам и фруктам не дадут испортиться](#)
- [«Настав час зробити ставку на розвиток сімейних фермерських господарств»](#)
- [Скільки фермерських господарств нараховується на Закарпатті?](#)
- [РОЛЬ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ У РОЗВИТКУ ДРІБНИХ ТА СЕРЕДНІХ СІЛЬГОСПВИРОБНИКІВ](#)
- [Прес-тур на Полтавщину – знайомство з роботою дорадчої служби](#)
- [Новосанжарський та Козельщинський райони підтримували земельну реформу прес-туром](#)
- [У Міжнародний конгрес «Аграрний Олімп»](#)
- [Зачем в Украине кинулись возрождать семейное фермерство](#)
- [Конкурс на кращий бізнес-план](#)
- [На семінарі в Кам'янець-Подільському розглянули питання земельного законодавства](#)
- [АгроІнвест провів тренінги для кредитних спілок Західного, Центрального та Південного регіону](#)
- [Настав час сімейних фермерських господарств](#)
- [Роль дорадництва у розвитку сільських територій](#)
- [Земельна байдужість](#)
- [Нацпроект "Зелені ринки" дозволить на 50% скоротити втрати плодоовочевого врожаю в Україні](#)
- [Нацпроект "Зелені ринки" зменшить втрати урожаю впововину](#)
- [Закарпатці скоро зможуть організувати сімейні ферми](#)
- [В Івано-Франківську для представників сільськогосподарських кооперативів відбувся тренінг в рамках проекту USAID](#)

- [Фермерів незабаром можуть розділити](#)
- [Сьогодні презентують попереднє ТЕО нацпроекту "Зелені ринки"](#)
- [19 листопада проект АгроІнвест провів два тренінги для сільгоспвиробників](#)
- [Треть собственников земельних паев в Україні ніколи їх не видели](#)
- [21 листопада презентують попереднє ТЕО нацпроекту "Зелені ринки"](#)
- [Кому достанеться «ничейная» земля](#)
- [ПРЕС - АНОНС: V Міжнародний конгрес «Аграрний Олімп»](#)
- [Майже кожен четвертий власник земельних паїв сьогодні мешкає на значній відстані від них](#)
- [Аграрии в этом году привлекли 13 млрд. грн. кредитов](#)
- [Дефіцит аграрних стратегій](#)
- [Більше 42% власників земельних паїв ніколи не стояли на своїй землі, - експерт](#)
- [Моя земля - моє право, радіо №23](#)
- [Передача про відумерлу спадщину на радіо "Колос"](#)
- ["Ничейная" земля в Україні. Кто и на каких основаниях ее использует](#)
- [Реалізація Національних проектів «Зелені ринки» та «Енергія біомаси»](#)
- [Чому власники віддаляються від землі?](#)
- [Привітання Міністра аграрної політики та продовольства Миколи Присяжнюка студентів-переможців конкурсу на кращий бізнес-план із створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів](#)
- [28 млн. га земель сільськогосподарського призначення не мають власника, - Асоціація товаропроизводителей АПК](#)
- [Проект USAID АгроІнвест провів два тренінги для сільгоспвиробників](#)
- [Підписано два документи щодо реалізації Національних проектів «Зелені ринки» та «Енергія біомаси»](#)
- [Україна та USAID підписали документ про співпрацю в рамках Національного проекту "Зелені ринки"](#)
- [В.Каськів підписав два документи з реалізації нацпроектів "Зелені ринки" та "Енергія біомаси"](#)
- [Ukraine and USAID sign off on Green Markets National Project](#)
- [USAID будет участвовать в реализации нацпроекта "Зеленые рынки"](#)
- [Более 42% собственников земельных паев ніколи не стояли на своей земле, - експерт](#)
- [Почему украинцам больше не нужна земля](#)
- [У Луганському національному аграрному університеті відкрито Регіональний центр кадрового і наукового забезпечення розвитку АПК](#)

- [Україна та USAID підписали документ про співпрацю в рамках Національного проекту "Зелені ринки"](#)
- [Експерт: Государство перестанет быть собственником земли сельхозназначения](#)
- [В Донецке разъяснили, как проверить свои права на земельные участки в интернете](#)
- [По Украине насчитали 400 тысяч бесхозных земельных участков](#)
- [В УКРАЇНІ НАКОПИЧИЛОСЯ 2 МІЛЬЙОНИ ГЕКТАРІВ БЕЗХАЗЯЙНОЇ ЗЕМЛІ - ЕКСПЕРТ](#)
- [Ukrainian investment agency, USAID agree on joint work on Green Markets Project](#)
- [В.Каськів підписав два документи з реалізації Національних проектів «Зелені ринки» та «Енергія біомаси»](#)
- [Битва за землю](#)
- [Світлана ХАРЧЕНКО: КРЕДИТУЄ ГЕТЬМАН](#)
- ["Нічийні" два мільйони гектарів землі як наслідок демографічної кризи](#)
- [Депутати можуть продовжити мораторій на продаж землі до 2030 року](#)
- [Розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів — пріоритетне завдання Уряду](#)
- [Сільгоспкооперація:проблеми оподаткування](#)
- [USAID будет участвовать в реализации нацпроекта "Зеленые рынки"](#)
- [Продовжується захист земельних прав селян Півдня Одещини](#)
- [USAID будет участвовать в реализации нацпроекта "Зеленые рынки"](#)
- [В місті Луганську заплановано проведення семінару з питань держаної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень на тему: "Державна реєстрація земельних ділянок та прав на них"](#)
- [Зняття мораторію на купівлю земель виключно для Державного земельного банку створює чисельні ризики](#)
- [В Луганском национальном аграрном университете открыт региональный центр кадрового и научного обеспечения развития АПК](#)
- [Семенар по сільському зеленому туризму](#)
- [РИЗИКОВАНА ЗЕМЛЯ – ВІДУМЕРЛА СПАДЩИНА](#)

Проект USAID АгроІнвест

Вул. Володимирська, 4,
м. Київ, 01001 Україна
Тел.: (+38044) 232-97-55
Факс: (+38044) 232-97-56

www.agroinvest.org.ua

Випуск цього Вісника став можливим завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст випуску є винятковою відповідальністю авторів та необов'язково відображає точку зору USAID або уряду США.

Моя земля – моє право

У грудні 2012 р. Проект USAID Агро-Інвест спільно з Українським освітнім центром реформ (УОЦР) розпочав інформаційно-просвітницьку кампанію з питань права власності на землю "Моя земля – моє право".

Метою проведення інформаційно-просвітницької кампанії з питань права власності на землю є підвищення рівня обізнаності громадян – власників земельних ділянок про їхні земельні права, популяризація практики створення на місцях асоціацій дрібних землевласників, які сприятимуть захисту їх інтересів та посиленню позицій у переговорах з орендарями, просвіта громадян – дрібних землевласників – з метою формування в них спроможності приймати поінформовані рішення щодо купівлі-продажу земельних ділянок в умовах працюючого ринку сільськогосподарської землі, просвіта власників дрібних фермерських господарств з метою формування в них спроможності захистити свої господарства в умовах функціонуючого ринку землі (включно з просвітою з питань доступу до кредитів на придбання земельних ділянок та викупу на виплат; реструктуризації фермерських господарств тощо), роз'яснення цільовим аудиторіям змісту останніх законодавчих новацій, їх впливу на земельні права, ризики та можливості, що виникають у зв'язку з їх ухваленням, інформування всіх цільових категорій населення про наявних на місцях надавачів правової допомоги з надійною репутацією.

Зasadничим принципом проведення інформаційної кампанії є скоординоване як тематично, так і в часі поширення інформації в телевізійних і радіопрограмах, в радіо- і відеосюжетах, на засіданнях Національного прес-клубу з аграрних та земельних питань, через Інтернет, у друкованих інформаційних матеріалах, в ухвалі проведення прес-турів. Така часова і тематична єдність дозволяє досягти ефекту масованого інформаційного впливу.

Радіо- і телевізійні програми транслюються на загальнонаціональних каналах. Обласними державними телерадіокомпаніями будуть запропоновані змонтовані програми для ретрансляції. Всі випуски радіопрограм, телепрограм, ток-шоу на радіо, відео- і радіосюжети можна прослухати або переглянути на веб-каналі [YouTube](https://www.youtube.com).

Тематично узгоджені з радіо- і телевізійним продуктом інформаційні матеріали (коментарі, інформаційні повідомлення, інтерв'ю, аналітичні та роз'яснювальні матеріали) розміщуються на сайтах УОЦР, Проекту АгроІнвест та адресно поширюються серед журналістів, які спеціалізуються на висвітленні земельної тематики, та редакцій центральних та місцевих ЗМІ, що ведуть рубрики з питань реформування земельних відносин. Поширювані у такий спосіб інформаційні матеріали пропонуються редакторам місцевих ЗМІ для безоплатного пердруку та журналістам як фактаж в авторських публікаціях.

Проблеми, які виносяться для обговорення в ході проведення засідань Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань та прес-турів, споріднені з підготовленими інформаційними матеріалами, радіо- і телевізійним продуктом. Інформаційні матеріали, анонси радіо- і телевізійних програм, засідань Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань та останні новини про реалізацію програми "Моя земля – моє право" розміщуються на сайтах УОЦР і Проекту АгроІнвест.

Сторінка Національного прес-клубу у [Facebook](https://www.facebook.com)

У листопаді було підготовлено:

Інформаційні матеріали для ЗМІ:

- [Чому власники віддаляються від землі?](#)
- [Микола Гриценко: "Настав час зробити ставку на розвиток сімейних фермерських господарств"](#)
- [Сільськогосподарське дорадництво прокладає Україні шлях до Європи](#)
- [Чи можна продовольчу безпеку держави забезпечити лопатою та граблями?](#)

Радіопрограми:

- [«Відумерла спадщина»](#)
- [«Сільськогосподарське дорадництво»](#)